

Lopullinen toiminta- ja taloussuunnitelma 2023–2025

HSY:n hallitus 14.10.2022

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Ilmalantori 1

00240 Helsinki

puhelin 09 156 11

faksi 09 1561 2011

www.hsy.fi

Lisätietoja

Minna Haapala

minna.haapala@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY

Kansikuva: HSY

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Strategiset tavoitteet	4
3	Talous	8
3.1	Tuloslaskelma	8
3.2	Investoinnit	13
3.3	Rahoitus	14
3.4	Sitovat määrärahat	15
4	Henkilöstö	16
4.1	Tavoitteet	16
4.2	Henkilöstömäärän kehittyminen	17
	Toimialakohtaiset erittelyt	18
4.3	Vesihuolto	18
4.3.1	Toiminta	18
4.3.2	Investoinnit	22
4.3.3	Talous	24
4.4	Jätehuolto	28
4.4.1	Toiminta	28
4.4.2	Investoinnit	32
4.4.3	Talous	34
4.5	Seutu- ja ympäristötieto	37
4.5.1	Toiminta	37
4.5.2	Talous	39
4.6	Tukitoiminnot	40
4.6.1	Toiminta	40
4.6.2	Talous	42

Liite 1: Ympäristöohjelma

Liite 2: Tuottavuusohjelma

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2023–2025 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2022. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Tuottavuustavoite on myös yksi omistajaohjaustavoiteista. Muita toiminta- ja taloussuunnitelmassa huomioituja omistajaohjaustavoitteita ovat ympäristövastuullisuuden lisääminen sekä vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen. Näihin tavoitteisiin liittyvät tarkemmat mittarit on huomioitu strategisissa tavoitteissa kappaleessa 2. Toiminta- ja taloussuunnitelman liitteenä on tuottavuusohjelma vuosille 2023–2025.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2023 on käytetty 4 %, ellei tarkempaa arviota menoeristä ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailman tilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin. Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on puolestaan käytetty kustannustason muutoksena 2 %, ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2022 hyväksymään 10 vuoden investointiohjelmaan. TTS 2023-2025 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia johtuen urakoiden siirtymisestä sekä varautumisesta urakka- ja kalustohankintojen hinnannousuun. Lisäksi investointeihin esitetään tehtäväksi vähäisiä hankemuutoksia.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. HSY:n hallitus käsitteli 17.6.2022 alustavaa toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2023–2025. Hallitus sai jäsenkaupungeilta lausunnot 31.8.2022 mennessä. Saadut lausunnot merkittiin tiedoksi HSY:n hallituksessa 23.9.2022. Lopullisessa talous- ja toimintasuunnitelmaesityksessä on huomioitu kaupunkien lausunnot ja siihen on tehty HSY:n toiminnassa tai toimintaympäristössä kesän ja syksyn aikana tapahtuneista muutoksista aiheutuvat tarkennukset.

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2023–2025 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2022. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetetut mittarit on esitetty alla olevassa taulukossa.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
Ympäristö -vastuu	Hiilineutraali pääkaupunki-seutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv./a (omat päästöt sekä keskeiset ulkoiset palvelut)	102 000 t CO ₂ -ekv	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000 tCO ₂ /a	-67 % v. 2016 tasosta, 64 000 tCO ₂ /a
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/asukas/a	120 kg/as/a	100 kg/as/a	85 kg/as/a
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	56 %	60 %	63 %
	Puhdas Itämeri	Typpi- ja fosforikuormitus mereen, t/v	N 850 t, P 26 t	N 750 t, P 25 t	N 700 t, P 18 t
Työn murros	Pito- ja vetovoimainen työnantaja	Työntekijäkokemus-mittari NPS	-7	0	13
	Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Osaamisen, muutoskyvykkyyden ja yhteistyön indeksi Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittymiseen riittävästi. 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio. 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä. 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.	3,4	3,5	4,0
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä) Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	150 eur /as. (2021 rahan arvo)	145 eur /as. (2021 rahan arvo)	135 eur /as. (2021 rahan arvo)
		Tasapainoinen talous	41 €/as/vuosi (velkasumma 1574 €/as.)	20 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)	0 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)
		Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä	enintään 19 %	19 %	17 %

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoite-taso 2023	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
Asukas-kokemus	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %	60 %	75 %	80 %
		Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain	4,2	4,2	4,2
	Turvattu juomavesi	Toimintavarmuus-indeksi koostuu mittarista: - Kulutuskeskeytysaika - Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien putkirikkojen määrä (kpl/a) - Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%) - Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%) - Kyberturvallisuus	4,4 / 5	5 / 5 (vuoden 2025 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)	5 / 5 (vuoden 2030 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)
	Toimintaa lähi-ympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista; - Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, - Kalaistutukset (kpl) - Jätevesiylivuodot (m3/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) - Ilmanlaadun mittausten jatkuvuus % (mittaustulosten ajallinen kattavuus) - Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	3,2 / 5	5 / 5 (vuoden 2025 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)	5 / 5 (vuoden 2030 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu seuraavia ohjelmakokonaisuuksia. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	HSY:n hiilineutraaliusohjelma Tavoite; • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	- Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä - Toteutamme energiatehokkuutta parantavia hankkeita. - Selvitämme hiilensidonnallisuuden mahdollisuuksia käsittelytoiminnassamme - Vähennämme työmaiden ja rakentamisen päästöjä. - Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan - Tuemme kaupunkien ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimia yhteistyön kautta. - Edistämme pääkaupunkiseudun ilmastotavoitteiden saavuttamista tiedon tuottamisen, analysoinnin, neuvonnan ja viestinnän keinoin - Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Kiertotalouden keskiössä	Kiertotalouden keskiössä -ohjelma Tavoite • Alueen kiertotalous vahvistuu • Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee	• Otamme aktiivisemman roolin seudullisena koordinoijana ja kehittäjänä mm. edistämällä kiertotalousyhteistyötä ja -hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa. • Täydennämme ja laajennamme kiertotalouden tiedontuotantoa ja siihen liittyvää neuvontaa ja viestintää jäsenkaupunkien tarpeisiin vastaten • Edistämme ravinteiden kiertotaloutta ja lietteiden hyödyntämistä. • Lisäämme kiertotalousnäkökohtia rakennushankkeisiimme ja hankintoihimme. • Kehitämme taksarakennetta lajitteluun kannustavaksi, laajennamme jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita ja tarjoamme asukkaille helppoja kierrätyspalveluita. • Kehitämme lajitteluneuvontaa ja -viestintää sekä parannamme kohderyhmätuntemusta
Puhdas Itämeri	Itämeri-toimenpideohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	• Otamme käyttöön uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon. Käyttöönotto mahdollistaa 2025 tavoitteet. • Valmistaudumme Viikinmäen kiekkosuodatusinvestointiin (2028–2029) Fosforin osalta 2030 tavoitteen toteutuminen edellyttää Viikinmäen kiekkosuodatusinvestoinnin valmistumista aiotusti v. 2029. • Typen tulokuormituksen kasvua hallitaan rejektivesien käsittelyn tehostamisella • Etsimme ja korjaamme verkoston vuotokohtia aktiivisesti • Saneeraamme verkostoja • Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	Pito- ja vetovoimainen työnantaja- ohjelma Tavoite • Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen	• Kehitetään HSY:n tavoitteisiin perustuva palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, joka perustuu hyvään työsuoritukseen, laaja-alaiseen osaamiseen ja on joustava. • Johtamis- ja esihenkilötyössä ihmisten valmentavan johtamisosaamisen kehittäminen • Parannetaan avointa, yhdenvertaista ja monimuotoista työkulttuuria
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Henkilöstön kehittämisen ohjelma Tavoite • Mielekkäät tehtävät, muutoshyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana	Mahdollistetaan omassa työssä kukoistaminen; • Luodaan toimiva urapolkumalli, joka sisältää myös vertikaalisen kehittymisen • Kehitetään suunnitelmallisesti strategisia kyvykkyys- ja henkilöstön osaamista • Laaditaan laaja osaamiskartoitus ja koulutussuunnitelma • Vahvistetaan henkilöstön työtehtävien kannalta olennaisia digiosaamista • Mahdollistetaan kehityskyvykyys ja uuden oppiminen esim. kokeilujen kautta • Aloitetoiminnan uudelleen muotoilu • Vahvistetaan eri yksiköiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	• Tehostamme, sujuvoitamme ja suoraviivaistamme sisäisiä prosesseja • Varmistamme, että organisoituminen tukee tehokasta toimintaa • Parannamme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta • Kehitämme tuottavuudelle sitä kuvaavat mittarit
Tasapainoinen talous	Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille Tavoite • Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.	• Kehitämme omaisuudenhallintaa ja hallitsemme saneeraustarvetta • Kehitämme investointien priorisointia, toteutusta, seurantaa ja vaikuttavuutta • Määritämme, mikä on HSY:n velkaantumisen, saneerausvelan ja investointien suhde muihin vastaaviin toimijoihin • Suunnitelma tasapainoisen talouden saavuttamiseksi • Toteutamme vastuullista, säästämiseen ohjaava ja ennustettavaa taksapolitiikkaa. Teemme tahtotilaa tukevat taksapäätökset. • Tasapainotamme jäsenkuntien rakentamisen ja vesihuollon investoinnit • Määritämme HSY:n palveluiden rahoittamisen pitkällä aikajänteellä • Tarkastelemme kirjanpidollisia poistoaikoja talouden näkökulmasta

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma Tavoite • Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa	• Kehitetään palveluprosessien johtamista palvelumuotoilun, "tuote edellä" -johtamisen sekä asiakassegmenttien näkökulmasta • Parannetaan palveluiden sujuvuutta erilaisten sisäisten ja ulkoisten asiakasryhmien kannalta • Kehitetään sähköistä asiakaspalvelua, asiakkaiden ohjaamista ja opastamista sähköisen asiointiin piiriin. • Kehitämme asiakkuuden johtamisjärjestelmää • Luomme sähköisen asiointikanava OmaHSY:n, johon kaikki HSY:n sähköinen asiointi ohjataan • Monipuolistamme ja laajennamme Sortti-palveluja
Turvattu juomavesi	Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi –ohjelma Tavoite • Toimintavarmuutemme on erinomaisella tasolla	• Varmistamme operatiivisen toiminnan korkean 24/7 toimintakyvyn riittävin määrällisin ja laadullisin henkilöresurssein • Varmistamme toimintavarmuutta riittävillä saneeraus- ja korvausinvestoinneilla. Investointien ohjelmointi perustuu systemaattiseen omaisuudenhallintaan • Parannamme fyysisten ja kyberuhkien ennakointikykyä, turvallisuutta sekä organisaation toipumiskykyä kyberhäiriö-tilanteissa • Kehitämme juomaveden turvallisuussuunnitelmaa • Kehitämme häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumista ja jatkuvuudenhallintaa. • Parannamme kohteiden suojausta
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	• Tunnistamme HSY:n vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, lähiluontoon ja lähiasukkaisiin sekä arvioimme vaikutusten merkitystä • Vähennetään haitallisia vaikutuksia lähiluontoon ja lähiasukkaisiin (muun muassa haju, melu, vieras- ja haittalajitorjunta, roskaantuminen ja lähivesien laatu) • Selvitämme ja seuraamme vesi- ja jätehuollossa mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja toteutamme monimuotoisuutta tukevia toimia • Kehitämme HSY:n ympäristötiedon hallintaa ja paikkatietopohjaisia aineistoja. • Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi

3 Talous

3.1 Tuloslaskelma

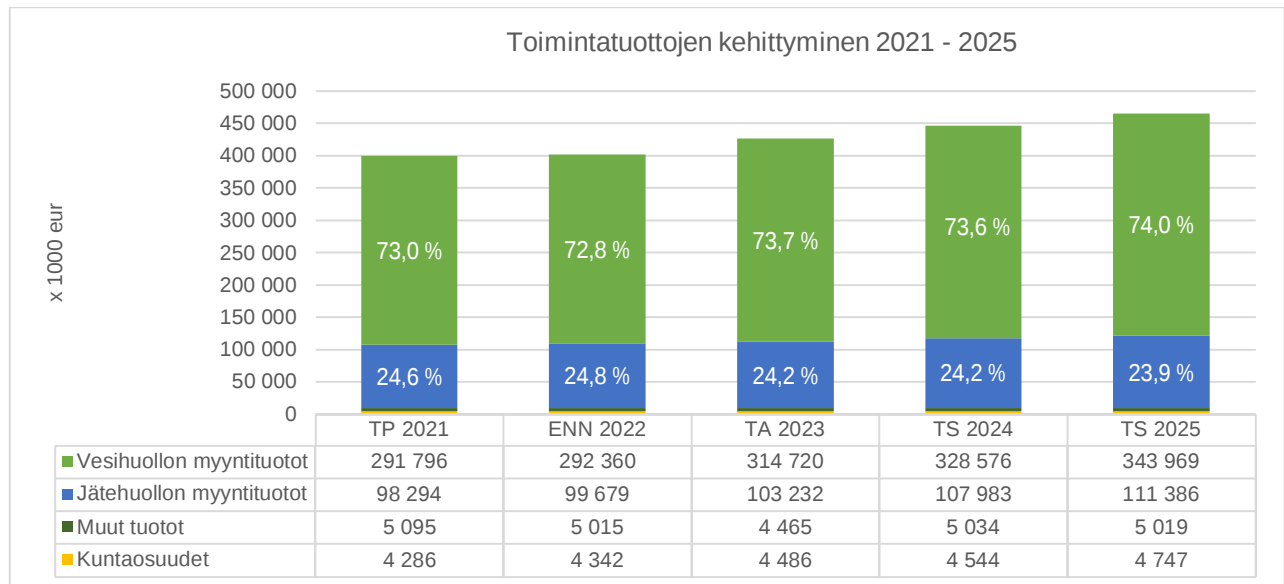
x 1000 eur	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	399 471	401 396	426 903	446 137	465 121	6,4 %
Myyntituotot	390 479	392 421	418 259	436 879	455 675	6,6 %
Kuntaosuudet	4 286	4 342	4 486	4 544	4 747	3,3 %
Muut tuotot	4 706	4 633	4 158	4 714	4 699	-10,3 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 287	2 200	2 125	2 125	2 125	-3,4 %
TOIMINTAMENOT	-189 554	-219 724	-213 094	-212 335	-213 842	-3,0 %
Henkilöstömenot	-48 862	-49 670	-52 625	-53 708	-54 269	5,9 %
Palvelujen ostot	-96 408	-105 305	-116 246	-114 297	-115 875	10,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 953	-39 551	-40 212	-34 630	-33 918	1,7 %
Muut toimintakulut	-14 331	-25 198	-4 012	-9 701	-9 780	-84,1 %
TOIMINTAKATE	212 204	183 872	215 934	235 927	253 404	17,4 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-65 305	-65 665	-77 913	-76 075	-78 464	18,7 %
VUOSIKATE	146 899	118 207	138 021	159 852	174 940	16,8 %
POISTOT	-107 056	-120 997	-151 946	-149 976	-154 520	25,6 %
TILIKAUDEN TULOS	39 843	-2 790	-13 925	9 875	20 420	399,0 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	592	487	113	65	65	-76,8 %
TULOVEROT	-3 218	-550	0	-171	-796	-100,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	37 217	-2 853	-13 812	9 769	19 689	384,1 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	213,3 %	184,5 %	202,4 %	212,2 %	219,7 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista*	68,9 %	55,5 %	64,8 %	75,1 %	82,1 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulo-rahoituksen riittävyyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

Toimintatuotot

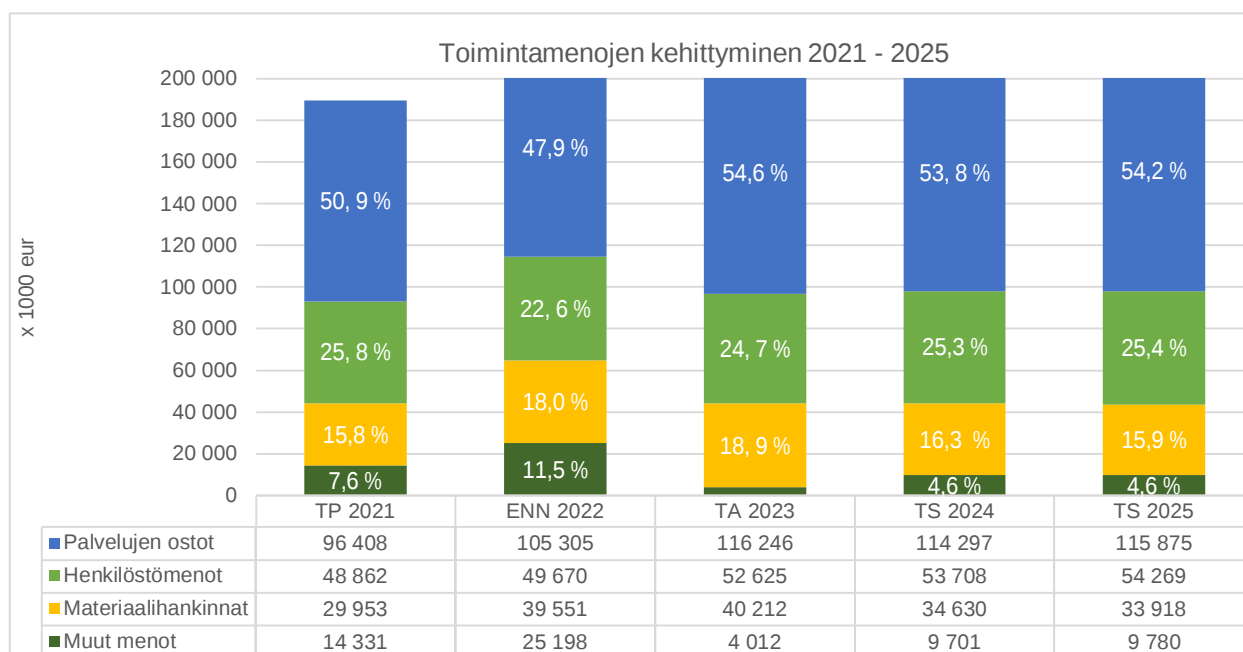
HSY:n toimintatuotot vuonna 2023 ovat 426,9 miljoonaa, 25,5 miljoonaa (6,4 %) enemmän vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. Vesitaksioihin on laskettu 3 % reaalikorotus inflaatiovaikutuksen 7 % lisäksi. Hintojen

nostotarve perustuu menossa olevan suuren investointitarpeen ja siitä seuraavan rahoituskulujen kasvun kattamiseen. Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on maksuissa huomioitu inflaatio 2,0 % ja reaalikorotus 3 %. Vuosien 2023 ja 2025 reaalikorotus sisältää peruspääoman koron kompensaaationa 0,9 %/vuosi. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan 4,5 % korotus vuodelle 2023. Korotus vastaa arvioitua kustannustason nousua erityisesti jätteen kuljetuksen ja käsittelyn osalta.

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2023 ovat 213,1 miljoonaa euroa, joka on 6,6 miljoonaa (3,0 %) vähemmän kuin vuoden 2022 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuosille 2023–2025 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannuksia yhteensä 17 milj. euroa ja vuodelle 2022 tehdään kustannusarvion 17 milj. euron varaus. Energian hinnan on arvioitu olevan huipussaan talousarviovuonna, minkä jälkeen hinnat eivät suunnitelmavuosille palautuisi vuoden 2021 tasolle. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset 2,3 % vuodelle 2023 ja muille vuosille palkkaratkaisun mukaisesti.

Vuonna 2023 toimintakuluista noin 55 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 25 %, materiaalihankinnat 19 % sekä muut kulut 2 %.

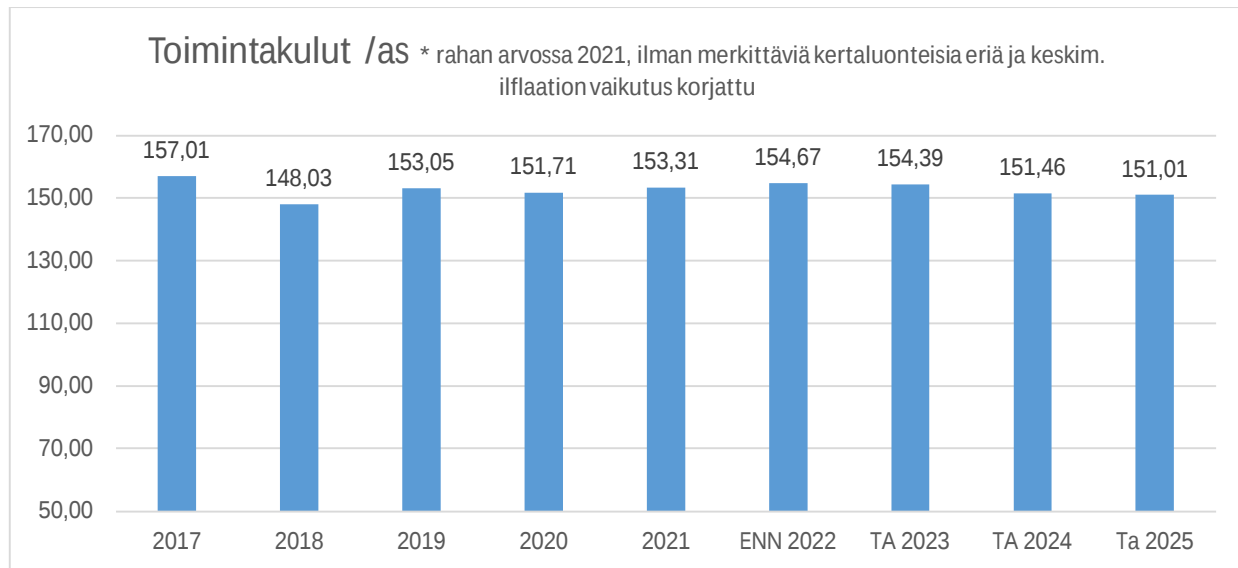
Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2023 on 215,9 miljoonaa (50,6 %), kun sen vuonna 2022 ennustetaan olevan 183,9 miljoonaa (45,8 %). Ero johtuu suurelta osin vuodelle 2022 tehdystä varauksesta Suomenojan laitoksen purkuun sekä myyntituottojen arvioidusta kasvusta. Suunnitelmavuonna 2024 toimintakate paranee ja on 235,6 miljoonaa (52,9 %) ja vuonna 2025 253,4 miljoonaa (54,5 %).

Nettorahoituskulut vuonna 2023 ovat 77,9 miljoonaa. Korkokuluista 59,8 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Rahoituskuluissa on huomioitu 4,5 miljoonaa euron varaus. Varaus pitää sisällään HSY:n tuloverotuksessa verovuosina 2015, 2016, 2018 ja 2019 liikaa vähennettyjen korkomenojen oikaisusta johtuvan laskennallisen veronkorotuksen ja viivästyskoron. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on 0,5 % vuonna 2022 ja vuosina 2023–2024 1% ja vuonna 2025 1,5%. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,5 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuodelle 2023 ja vuosille 2024–2025 1,0 miljoonaa. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut kasvavat, ollen vuonna 2025 78,5 miljoonaa euroa.

Blominmäen laitoksen käyttöönoton myötä poistot kasvavat merkittävästi loppuvuodesta 2022 eteenpäin. Tilikauden tulos vuonna 2023 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 13,9 miljoonaa euroa alijäämäinen, vuonna 2024 9,8 miljoonaa ylijäämäinen ja vuonna 2025 20,4 miljoonaa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarauksen aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten jälkeen tilikauden alijäämä on 13,8 miljoonaa euroa vuonna 2023.

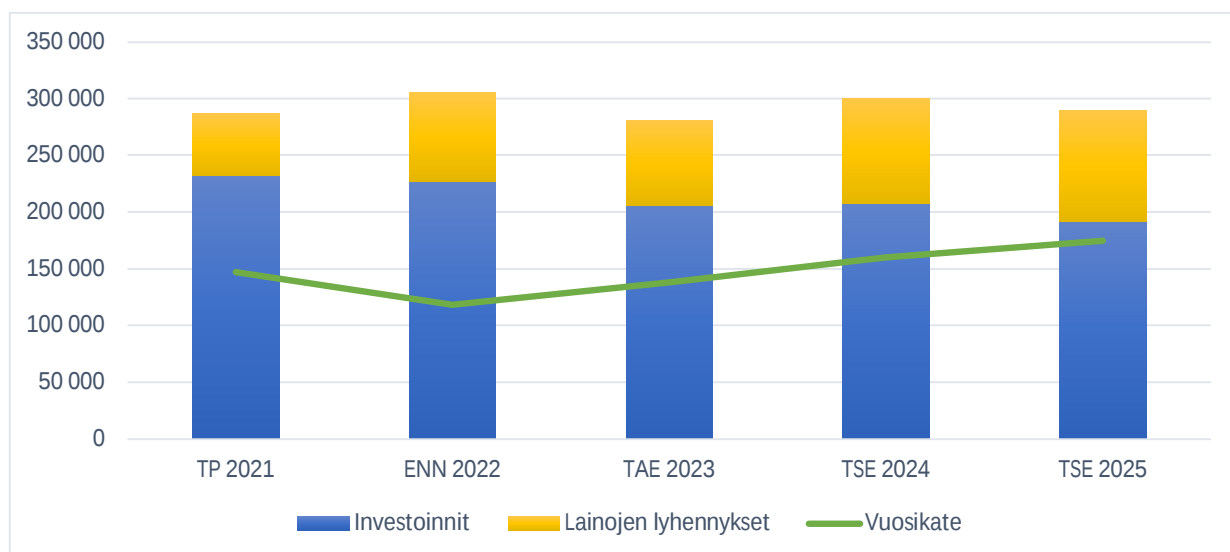
Tuottavuuden kehittyminen

Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteisiin pääseminen on hyvin haasteellista vallitsevassa maailmantilanteessa, jossa HSY:lle keskeiset kustannuserät mm. kuljetuskustannukset, energia, kemikaalit ja tietyt verkostomateriaalit ovat nousseet keskimääräistä inflaatiota nopeammin.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2023 vuosikate on 138,0 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 281 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 300 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 289 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 425 miljoonaa euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2021 mukaisesti).

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
Kuntaosuudet						
- Seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 150	4 131	4 476	4 226	4 310	8,4 %
- Ilmastoinfon toimintaan	423	428	437	437	437	2,0 %
Kuntaosuudet yhteensä	4 573	4 559	4 913	4 663	4 746	7,8 %
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-286	-217	-428	-119	0	
Laskutettavat kuntaosuudet	4 286	4 342	4 486	4 544	4 746	3,3 %
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	Osuus-%	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	
Helsinki	50,0 %	2 171	2 243	2 272	2 373	
Espoo	27,1 %	1 175	1 218	1 234	1 288	
Kauniainen	1,0 %	43	45	45	47	
Vantaa	21,9 %	952	980	993	1 037	
Yhteensä	100,0 %	4 342	4 486	4 544	4 746	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. Ilmastoinfon toiminta katetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen sopimuksen mukaisesti kuntaosuuksilla sekä osittain EU:sta saatavalla hankerahalla. Ilmastoinfo siirrettiin vuonna 2022 osaksi seutu- ja ympäristötiedon organisaatiota, mutta se esitetään tässä taulukossa edelleen erillisenä.

Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2022 tulosestymuksen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,547 miljoonaa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle etupainotteisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

Seuraavassa taulukossa on tarkennettu kuntaosuuksien käyttö seutu- ja ympäristötiedon eri toimintoihin sekä mistä muista osuuksista Seutu- ja ympäristötiedon rahoitus muodostuu.

Rahoituslähde	Ilmastoinfon toiminta	Ilmastoyksikkö, muut tehtävät	Ilmansuojelu-yksikkö	Tietoyhteistyö-yksikkö	Hallinto ja toimitilat *	yht
Palveluiden myynti		244	423	275		942
Tuet ja avustukset hankkeille**	51	384	60			495
Kuntaosuudet	437	394	1 029	1 355	1 698	4 913
Yhteensä	488	1 022	1 512	1 630	1 698	6 350

* Sisältää tulosalueen oman toiminnan lisäksi tulosalueelle jyvitetty kuntayhtymän yhteisten tukitoimintojen kustannukset

** CIRCult, Circular Green Blocks, Isännöitsijät energiamurroksen vetureina ja Urbaani ilmanlaatu 2.0 -hankkeet

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligaatien tuottoon lisättynä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. 10 vuoden sarjaobligaatien tuotto on viimeisten vuosien ajan pysynyt alle 2 %:n, mutta maailmantilanteesta johtuen koron kehitys sisältää epävarmuuksia. Tällä hetkellä perustamislainojen korot on laskettu vähimmäiskorolla. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja suunnitelmakaudella vuonna 2024, alkavat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset.

x 1 000 euroa	TAE 2023		TSE 2024		TSE 2025	
	Pääoma 31.12.	Korot	Pääoma 31.12.	Korot	Pääoma 31.12.	Korot
Helsinki	646 144	34 567	627 683	33 999	609 222	33 020
Espoo	246 479	13 186	239 437	12 969	232 395	12 595
Kauniainen	4 176	223	4 056	220	3 937	213
Vantaa	221 203	11 832	214 883	11 638	208 563	11 305
Yhteensä	1 118 002	59 808	1 086 059	58 826	1 054 116	57 133

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-% 2023/2022
	TP 2021	ENN 2022		TS 2024	TS 2025	
Vesihuollon investoinnit	211 083	203 372	177 000	183 250	173 450	-13,0 %
Jätehuollon investoinnit	19 635	20 823	24 270	21 170	15 800	16,6 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	138	220	450	320	210	104,5 %
Tukipalvelujen investoinnit	470	2 411	3 388	2 475	1 815	40,5 %
Asiakaspalvelun investoinnit	272	0	0	0	0	-
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	782	510	683	640	270	33,9 %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	232 379	227 336	205 791	207 855	191 545	-9,5 %

Suunnitelmakaudella investointeja toteutetaan 10 vuoden investointiohjelman mukaisesti. TTS 2023-2025 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia johtuen urakoiden siirtymisestä sekä varautumisesta urakka- ja kalustohankintojen hinnannousuun. Lisäksi investointeihin esitetään tehtäväksi vähäisiä hankemuutoksia. Nopeasti kohonnut kustannustaso – esimerkiksi maanrakennuskustannusten indeksi on noussut vuoden aikana noin 18 % - aiheuttaa epävarmuutta suunnittelukauden investointien määrään ja toteutusjärjestykseen.

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tulorahoitus					
Vuosikate	146 899	118 207	138 021	159 852	174 940
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 257	10 572	-11 313	-5 824	-6 610
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-232 998	-228 086	-206 541	-208 605	-192 295
Rahoitusosuudet investointimenoihin	618	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-87 738	-98 557	-79 083	-53 827	-23 215
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	156 000	165 000	160 000	145 000	120 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-54 329	-77 928	-74 854	-92 332	-97 826
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 779	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	96 892	87 072	85 146	52 668	22 174
Rahavarojen muutos	9 154	-11 485	6 063	-1 159	-1 041
Rahavarat 31.12.	12 252	767	6 830	5 670	4 629
Rahavarat 1.1.	3 098	12 252	767	6 830	5 670
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-398 252	-482 883	-518 095	-454 768	-342 420
Investointien tulorahoitus %	63,2 %	52,0 %	67,1 %	76,9 %	91,3 %
Lainanhoitokate	1,76	1,28	1,42	1,40	1,44
Kassan riittävyys (pv)	8,2	0,5	4,4	3,5	2,9

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2022 lopussa ennusteen mukaan noin 769 miljoonaa, mikäli vuoden 2022 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 425

miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 265 miljoonalla, josta 78 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 1007 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena. Toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 731 244	2 837 583	2 891 428	2 949 307	2 986 331
Oma pääoma	773 806	770 953	757 141	766 910	786 599
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	1 827 601	1 900 673	1 985 819	2 038 487	2 060 661
- lainat jäsenkunnilta	1 146 002	1 132 002	1 118 002	1 086 059	1 054 116
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	681 599	768 671	867 817	952 428	1 006 545
Omavaraisuusaste (%)	27,7 %	26,8 %	25,8 %	25,6 %	26,0 %

Lähivuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2025 lopussa 26,0 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,7 %. Vuosien 2024 ja 2025 ylijäämäiset tulokset kasvattavat maltillisesti omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

3.4 Sitovat määrärahat

Vesihuolto	TA 2023 (x 1000 euroa)
Toimintamenot	124 380
Investointimenot (netto)	177 000
Jätehuolto	
Toimintamenot	87 400
Investointimenot (netto)	24 270

4 Henkilöstö

4.1 Tavoitteet

Uusi strategiakausi kattaa koko TTS 2023-2025 kauden. Keskeiset tavoitteet koko henkilöstön osalta on kuvattu Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksissa Pito- ja vetovoimainen työnantaja ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö luvussa 2. Tahtotilamme vuoteen 2030 on, että mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät. Muutoskyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

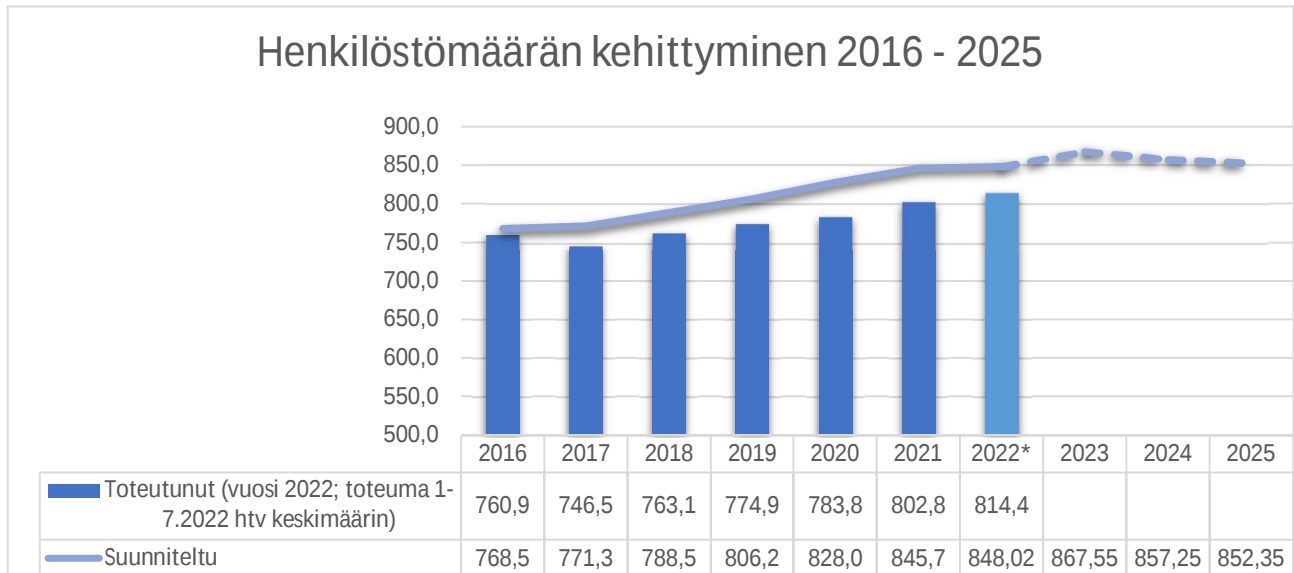
HSY haluaa työnantajana olla henkilöstöstään huolta pitävä, oikeudenmukainen, johdonmukainen, reilu ja rohkea, strategisten tavoitteiden ja arvojensa mukaan toimiva. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen muodostavat perustan onnistumisellemme sekä palvelutuotannon järjestämisessä että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Tulevina vuosina panostamme valmentavan johtamisen lisäksi yhteisiin tavoitteisiin pohjautuvan työkuultuurin edelleen kehittämiseen työyhteisöissämme. Lisäksi olemme panostamassa strategiaan kyvykkyyksiin. Yleisen osaamisen kehittämisen lisäksi panostamme ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Työturvallisuus on meidän tekemiseemme olennaisesti kuuluvaa ja tulemme panostamaan entistä enemmän työn tekemisen turvallisuuteen.

Strategia tukee uuden henkilöstön rekrytointia tilanteessa, jossa monet toimijat kilpailevat osaavasta työvoimasta, sekä nykyisen henkilöstön positiivista työntekijäkokemusta. Viimeksi mainittua edistävät erityisesti kannustava ja oikeudenmukainen palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, mielekkäät ja kehittyvät työtehtävät, osaamisen kehittäminen monipuolisesti sekä vahvuuksista lähtevän ja kannustavan johtamisen ja työkuultuurin kehittäminen. Työnantajakuvatyötä tehdään kahdella kärjellä; jatkamme vetovoiman kasvattamista ja lisäämme pitovoimaamme positiivisen työntekijäkokemuksen kasvamisella.

Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja kyvyllä ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä pärjätään tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. HSY:ssä haluamme vahvistaa ja vaalia oppimista edistävää toimintakulttuuria, joka mahdollistaa tutkimisen, testaamisen, kokeilemisen, ja jossa opitaan työtä tekemällä myös tavallisen arjen keskellä. Digitaidot ovat keskeisessä roolissa. Virheitä ei tarvitse pelätä ja onnistumisia saa juhlia. Työtä tehdään asiakkaiden hyväksi yhteisten tavoitteiden ohjaamina. Koko henkilöstöltä, johtajilta, esihenkilöiltä ja työntekijöiltä odotetaan avointa ja myönteistä asennetta ja kykyä nähdä oman osaamisen ja työn kehittäminen perustehtävän ohella jokaisen tehtäväksi. Tavoitteenamme on, että voimme hyvin tuottaessamme hyvinvoinnin palveluita kaupunkilaisille.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2023–2025. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2023 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 868 htv.

Toimialakohtaiset erittelyt

4.3 Vesihuolto

4.3.1 Toiminta

Vesihuollon toimiala tuottaa ja toimittaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemäri jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet. Toimintaa kehitetään suunnittelukautena muun muassa edelleen kehittämällä varautumista, parantamalla omaisuuden hallintaa ja investointien kohdentamista, edistämällä tiedon hyödyntämistä ja tiedolla johtamista sekä vähentämällä päästöjä mereen ja ilmakehään. Vesihuollon toimiala on edelläkävijä resurssitehokkuuden parantamisessa, ja tutkimusyhteistyö on aktiivista.

Turvattu juomavesi

Vesihuollon toimialan suunnitelmakauden keskeisin strateginen päämäärä on Turvattu juomavesi, missä keskitytään talousveden tuotannon ja jakelun korkeaa 24/7 toimintakykyä edelleen varmistaviin ja kehittäviin toimenpiteisiin. Tämä edellyttää merkittävää resurssointia sekä operatiiviseen toimintaan että toimintavarmuutta ja fyysistä- ja kyberturvallisuutta parantaviin investointeihin. Talousvedentuotantoon vaikuttaa koko TTS-kauden ajan Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteettinosto ja perusparannus. Urakan aikana vedentuotantokapasiteetti on osin rajoitettu. Tämä on huomioitu muiden talousvedentuotantoon tai -jakeluun merkittävästi vaikuttavien investointien vaiheistamisessa. Kasvaneeseen hybridivaikuttamisen uhkaan on reagoitu tehostamalla kriittisten kohteiden teknistä ja fyysistä suojausta. Toimenpiteitä jatketaan TTS-kaudella suunnitellusti. Vedensyötön toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä.

Turvattu juomavesi -päämäärän alla toteutetut turvallisuusteeman mukaiset toimet kohdistuvat koko HSY:n toimintaan. Turvallisuusteeman alla kehitetään esimerkiksi fyysisen- ja kyberturvallisuuden osa-alueita.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Lähiympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat tärkeässä roolissa vesihuollon toiminnan kehittämisessä. Vesihuollossa keskeisessä roolissa tässä päämäärässä on jätevesiverkoston hallinnan kehittäminen, jolla vähennetään lähiluontoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten hajuhaittoja ja ylivuotoja. Verkoston vuotokohtia etsitään ja korjataan aktiivisesti, ja verkostojen saneerausmääriä lisätään. Myös pumppaamoiden saneerausta jatketaan suunnittelukaudella. Ylivuotojen taustalla on usein verkoston kuormittuminen vuotovesillä ja kiinteistöjen kuivatusvesillä. Ohjaamme asukkaita tonttihoitojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein.

Lähiympäristön huolehtimiseen kuuluu myös virkistyskalastusta tukevan kalaistutuskompensaation kehittäminen. Päämäärän osalta selvitetään myös mahdollisia niitytykseen soveltuvia vesihuollon kohteita.

Puhdas Itämeri

HSY on sitoutunut jo pitkään Itämeren suojeluun puhdistamoiden lupamääräyksiä kunniahimoisemmin Itämerisitoumuksen kautta. Tuorempi toimenpide on yhdyskuntajäteveden Green Deal -sopimukseen liittyminen. Blominmäen jätevedenpuhdistamo on suunnittelukaudella otettu täysin käyttöön ja sen toimintaa

optimoidaan. Suunnittelukaudella jatketaan Helsingin sekaviemäroidyn viemäriverkoston vaiheittaista eriyttämistä. Näiden toimenpiteiden arvioidaan vähentävän päästöjä mereen jo suunnittelukaudella. Viikinmäen puhdistamolla jatkuu prosessin optimointi tavoitteena energiatehokkaampi ja vähäpäästöisempi prosessi.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vesihuollon toiminnoissa tuetaan vastuulliset ja kehittyvät palvelut -teemakokonaisuuden kehittymistä kaikissa asiakasrajapintatoiminnoissa ja tuetaan HSY:n sisäisten prosessien toimintaa siten, että asiakkuuden kokonaisprosessit vahvistuvat. Eräänä esimerkkinä tästä on tonttijohtosaneerausprosessin kehittäminen: tonttijohtojen saneeraus tukee sekä HSY:n verkostojen, että asiakkaidemme tonttijohtojen hyvää ja häiriötöntä toimintaa.

Kiertotalouden keskiössä

Vesihuollossa kiertotalouteen liittyvät kolme strategista osakokonaisuutta ovat: fosforin talteenottoon liittyvän RAVITA™-prosessin edelleen kehittäminen, lietteiden jatkojalostuksen kehitystyö sekä varautuminen muuttuvan lainsäädännön riskeihin sekä mahdollisuuksiin ja kiertotaloustuotteiden käyttö HSY:n infrarakentamisessa. Näistä kahta ensimmäistä vie eteenpäin jätevedenpuhdistusosasto osana tutkimus- ja kehittämistoimintaansa ja kiertotalousmateriaalien käytön lisääminen kuuluu taas investointien vastuualueelle.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan energiatehokkuushankkeita investointiohjelman mukaisesti osana investointikokonaisuuksia tai omina itsenäisinä projekteinaan. Lisäksi kaudella jatketaan jätevedenpuhdistuksen suorien prosessipäästöjen (typpioksiduuli ja metaani) tutkimustyötä, jolla tähdätään yksittäisen suuren kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavan kokonaisuuden mekanismien tunnistamiseen sekä päästöjen asteittaiseen vähentämiseen. Myös selvitykset investointihankkeidemme hiilijalanjäljen minimoimiseksi sekä varautuminen kiristyvään lainsäädännön vaatimusten huomioimiseen jatkuvat tarkastelujaksolla.

Kestävä talous

Strategian keskeisenä tavoitteena on saattaa talous kestäväälle pohjalle niin, että maksutuotoilla voidaan kattaa toiminnan kaikki kustannukset. Lisälainanottoa vähennetään asteittain.

Talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat omaisuuden hallinnan kehittäminen ja investointien oikea-aikaisuuden ja oikean kohdentamisen edelleen kehittäminen. Laitosomaisuuden hallinnassa jatketaan omaisuuden ja kunnossapidon tietosisällön täydentämistä ja analysointia. Verkosto-omaisuuden hallinnassa keskitytään järjestelmän määrittämiseen ja tietosisällön täydentämistyöhön. Kattavan tietopohjan avulla voidaan määritellä tarkemmin vesihuolto-omaisuuden optimikuntotason ja sen ylläpitävien toimenpiteiden tasapaino.

Työtä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi jatketaan vuotovesistrategian mukaisesti. Tavoitteena on pitää laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä vuonna 2023 enintään 19 % tasolla. Jätevesiverkoston vuotovesistrategia on niin ikään tärkeässä roolissa pitkän aikavälin investointien

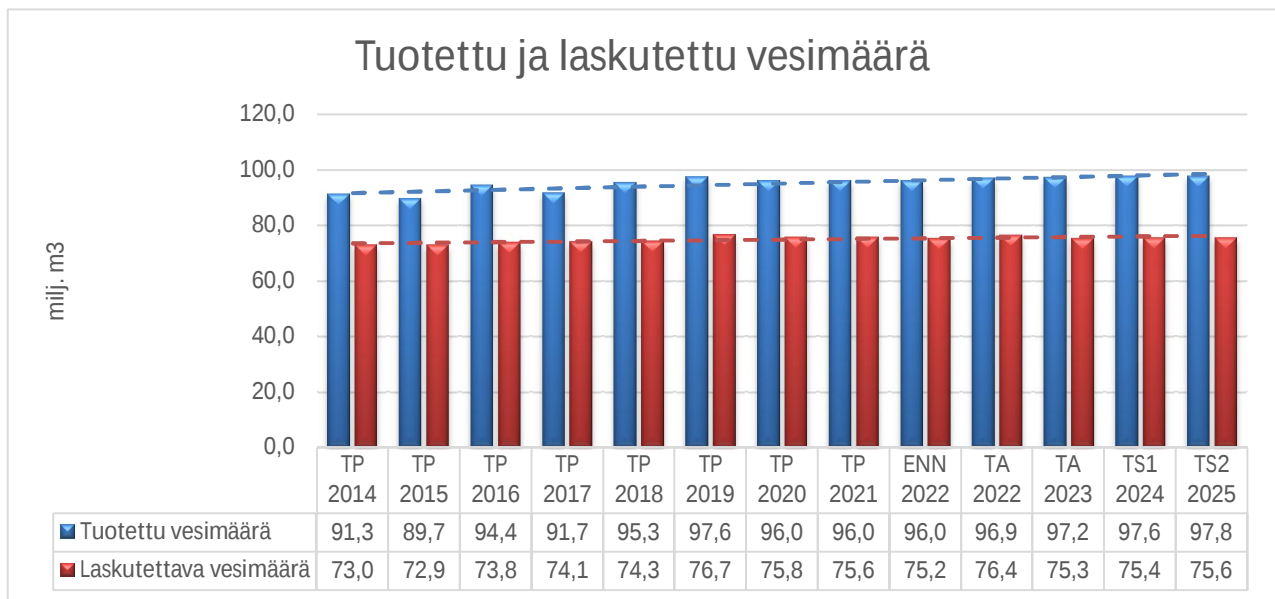
hallinnassa. Vuotavuuden hallinta on kuitenkin haastavaa suurten verkostomassojen ikääntyessä ja investointimahdollisuuksien kuilun kasvaessa. Vuotavuuden hallintaa on kuitenkin mahdollista tukea myös operatiivisin pistemäisin korjauksin ja sen osalta toimintaa pyritään suunnittelukaudella edelleen tehostamaan digitaalisten mahdollisuuksien laajetessa.

Investointitaso jatkuu korkeana vielä vuonna 2023 ja tasaantuu seuraavina vuosina edellisiä vuosia hieman matalammalle tasolle. Erityisesti jäsenkuntien suuret raidehankkeet pitävät HSY:n vesihuollon kaupunkilähtöiset investoinnit korkealla tasolla koko suunnitelmakauden. Tämä johtaa valittujen vesihuoltolähtöisten hankkeiden aloitusten siirtoihin. Toteutettavista vesihuoltolähtöisistä hankkeista suunnittelukaudella merkittäviä ovat esimerkiksi Pitkälän saneeraus- ja kapasiteetinnoston jatko sekä Blominmäen käyttöönottoon liittyvien viemärikääntöjen sarja Espoossa.

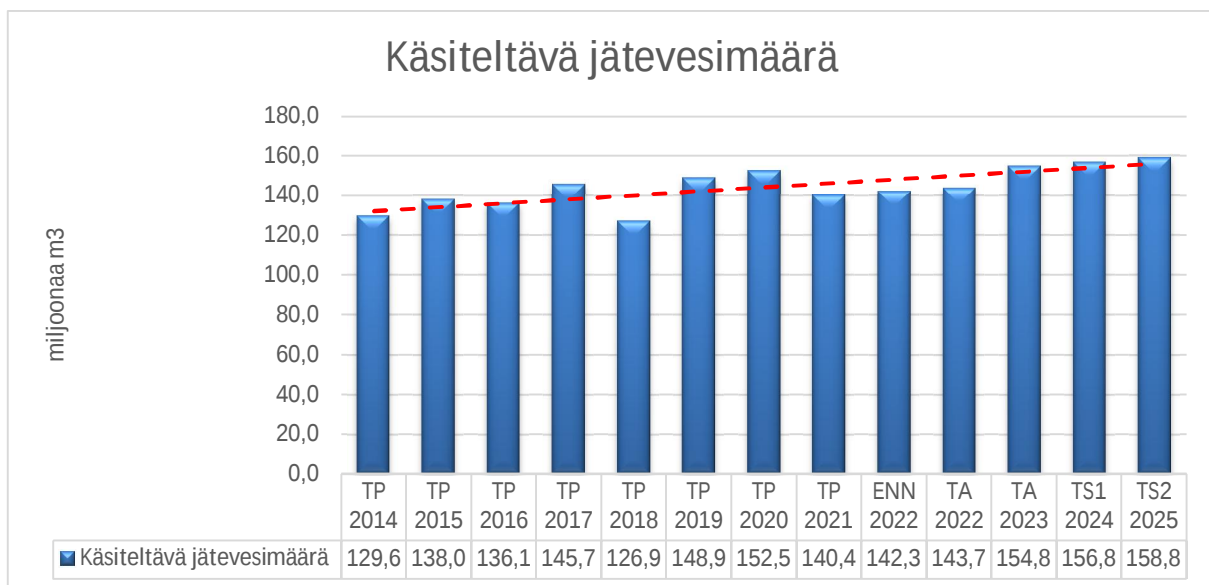
Suunnittelukaudella käyttöön saatavien, investointien hallintaan kehitettyjen työkalujen sekä HSY:n hankintajärjestelmän uusimisen avulla on tavoitteena helpottaa projektipäälliköiden työtä, parantaa investointien ajantasaista seurantaa ja tehostaa laajana jatkuvan investointiohjelman hallintaa sekä mahdollistaa talouden entistä parempi mallintaminen.

Suunnitelmakaudelle ei ole odotettavissa merkittäviä toimintaan vaikuttavia lainsäädännöllisiä muutoksia, mutta parhaillaan päivitysprosessissa oleva yhdyskuntajätevesidirektiivin uudistus voi tuoda tullessaan paineita esimerkiksi jäteveden haitallisten aineiden (esim. lääkeaineet) poiston toteuttamiseksi suunnittelukauden loppupuolella tai sen jälkeen. Lannoitelainsäädäntö on kansallisesti harmonisoitumassa ja vaikutukset yhdyskuntalietepohjaisten tuotteiden käytön osalta ovat vielä avoinna. Lietteiden jatkojalostukseen ja myyntiin voi lainsäädännön muutoksilla olla vaikutuksia, jotka lisäävät käyttö- tai investointikustannustarpeita. Myös fosforiasetus on parhaillaan säädösvalmistelussa ja aiheuttaa oman epävarmuutensa toiminnan tulevaisuuden arvioinnille. Tilanteen ollessa epäselvä varautumia esimerkiksi investointiohjelmaan ei ole tehty.

Nykyinen maailmantilanne tuo lisähaasteita vesihuollossa kestävä talouden päämäärän tuottavuustavoitteille. Keskeisten raaka-aineiden ja hintojen nousu keväällä 2022 on ollut täysin poikkeuksellista. Kustannusten kasvu kirittää omalta osaltaan toimialan kustannusrakenteen tarkastelua. Pyrimmekin vielä tarkastelemaan erityisen tarkasti kulukohteita, joihin pystymme omalla toiminnallamme vaikuttamaan. Tavoitteena on kustannustietoisuuden edelleen kasvattaminen ja hyvien aloitteiden ja toimintatapojen käyttöönotto organisaation joka tasolla.

Energian säästämisen arvioidaan vaikuttavan myös asiakkaiden vedenkäyttöön, mistä johtuen laskutettavan vesimäärän volyymiennustetta on arvioitu alaspäin vuodelle 2023 alustavaan TTS:ään verrattuna. Vuonna 2023 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 97,2 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 75,3 miljoonaa m³.

Jätevesimäärän pitkän aikavälin kasvuennuste on keskimäärin n. 1,3 %/a, joka perustuu HSY:n jätevedenpuhdistamojen viemärointialueen väestönkasvuennusteeseen. Ilmasto vaikuttaa jätevesimäärän vuotuisen vaihteluun, ja sateisina vuosina jätevesimäärät ovat usein olleet ennustettua korkeampia. Toisaalta tiettyinä vähäsateisina vuosina jätevesimäärät ovat jääneet ennustettua pienemmiksi.

4.3.2 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	51 183	60 510	57 400	57 600	50 700	-5,1 %
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	39 483	32 350	35 100	35 800	35 100	8,5 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	523	2 800	3 600	1 800	1 800	28,6 %
3 Johtosiirrot	11 177	25 360	18 700	20 000	13 800	-26,3 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	15 284	7 924	11 000	9 500	13 500	38,8 %
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	219	204	1 700	1 800	1 100	733,3 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	32	0	0	0	0	
- Pitkäkoski	0	0	0	0	0	-
- Vanhakaupunki	32	0	0	0	0	-
- Muut uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	15 033	7 720	9 300	7 700	12 400	20,5 %
Vedenjakelu ja viemärointi	54 224	83 016	94 100	94 600	90 000	13,4 %
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	8 414	15 640	12 900	12 900	16 900	-17,5 %
9 Viemäroinnin uudisinvestoinnit	10 041	8 865	15 500	17 600	19 800	74,8 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	31 439	54 350	58 100	57 400	46 500	6,9 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	2 581	2 287	4 700	3 800	3 900	105,5 %
12 Viemäroinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	1 750	1 874	2 900	2 900	2 900	54,7 %
Jätevedenpuhdistus	86 895	44 692	7 100	9 000	10 000	-84,1 %
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	84 925	39 600	0	1 100	2 100	-100,0 %
- Blominmäki	84 925	39 600	0	0	0	-100,0 %
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	1	0	0	1 100	2 100	-
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	1 969	5 092	6 600	6 900	6 900	29,6 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	0	500	1 000	1 000	-
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtamisto, kiinteistöt ym)	3 492	7 980	8 150	13 300	10 000	2,1 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-1 183	-750	-750	-750	-750	0,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	211 083	203 372	177 000	183 250	173 450	-13,0 %

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen pudottaa vesihuollon kokonaisinvestointien määrän suunnitelmakauden vuosilla keskimäärin noin 180 milj. euroon vuodessa. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksiin. Suunnitelmakaudella jatkuvat Kruunusiltojen ja Kalasataman raitiotiehankkeet ovat tyypiesimerkkejä kauden raidehankkeista. Lisäksi on varauduttu Espoon kaupunkiradan aiheuttamiin johtosiirtoihin. Kaavoituksen mukainen alueverkoston laajentuminen (kori 1) säilyy edelleen vakaana korkealla tasollaan.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut sopeuttamaan investointeja siirtämällä eteenpäin vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta myös vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa jatkuvat Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinnosto ja perusparannus, Pitkälän pk 1 rakennussaneeraus sekä Vanhakaupungin selkeytyshallin vesikaton ja julkisivujen saneeraus.

Vedenjakelun uudisinvestoinneissa (kori 8) vahvistetaan mm. Helsinki-Vantaa lentoaseman suunnan vedenjakelua. Viemäröinnin uudisinvestoinneissa (kori 9) Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäröinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäröinnin eriyttämisiä. Haja-asutusalueen (kori 2) suurimpia kohteita ovat Kiilan, Riipilän ja Reunan alueet. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia (kori 10) tehdään em. suurten raidehankkeiden lisäksi erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja kuten Kasin ratikan katuja, Mäkelänkatua, Mannerheimintietä ja Aleksis Kiven kadun aluetta.

4.3.3 Talous

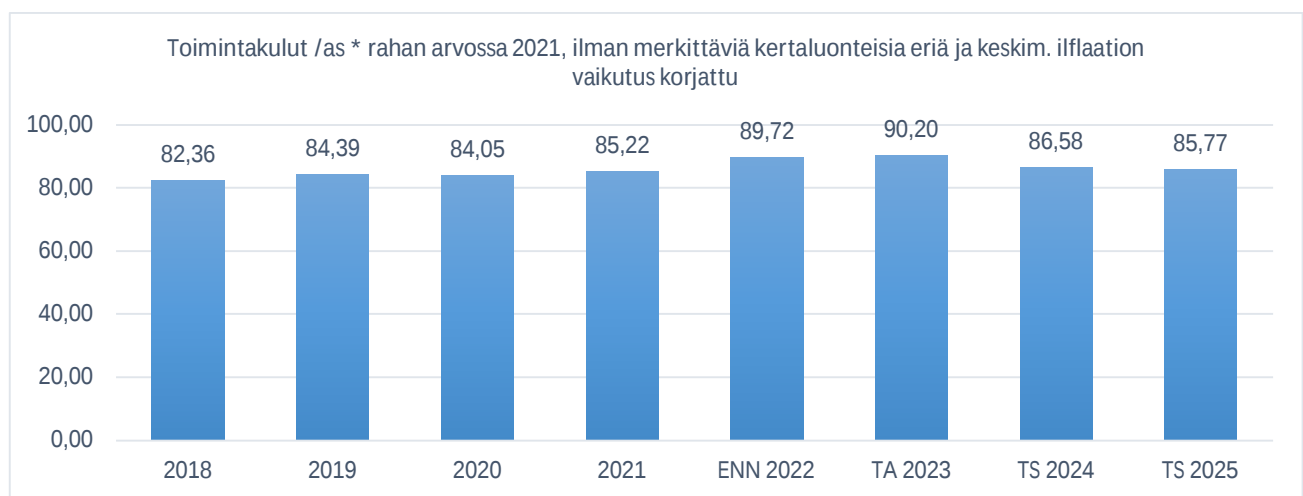
Vesihuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	294 885	296 390	318 506	332 361	347 604	7,5 %
Myyntituotot	293 093	294 022	316 489	330 345	345 738	7,6 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	1 792	2 368	2 017	2 016	1 866	-14,8 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 287	2 200	2 125	2 125	2 125	-3,4 %
TOIMINTAMENOT	-107 286	-134 474	-124 378	-121 693	-121 838	-7,5 %
Henkilöstömenot	-26 791	-26 848	-28 805	-29 478	-29 781	7,3 %
Palvelujen ostot	-42 074	-49 294	-58 170	-54 654	-55 204	18,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 816	-35 848	-36 073	-30 557	-29 714	0,6 %
Muut toimintakulut	-11 604	-22 484	-1 330	-7 004	-7 140	-94,1 %
TOIMINTAKATE	189 886	164 116	196 253	212 793	227 891	19,6 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-66 789	-66 093	-73 401	-75 204	-77 560	11,1 %
VUOSIKATE	123 097	98 023	122 852	137 589	150 331	25,3 %
POISTOT	-87 551	-102 281	-131 671	-130 276	-134 577	28,7 %
TILIKAUDEN TULOS	35 546	-4 258	-8 819	7 313	15 754	107,1 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	-3 218	-550	0	-171	-796	-100,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	32 329	-4 808	-8 819	7 142	14 958	83,4 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	280,8 %	224,1 %	260,5 %	278,0 %	290,4 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	64,9 %	51,7 %	64,8 %	72,6 %	79,3 %	

Energian säästämisen arvioidaan vaikuttavan myös asiakkaiden vedenkäyttöön, mistä johtuen volyymiennustetta on arvioitu alaspäin vuodelle 2023. Käyttö- ja perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle korotusta seuraavasti: inflaatio 7,0 % ja reaalikorotus 3,0 % (Talousmalli 2022). Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on maksuissa huomioitu inflaatio 2,0 % ja reaalikorotus 3 %. Vuosien 2023 ja 2025 reaalikorotus sisältää peruspääoman koron kompensaaiona 0,9 %/vuosi. Liittymismaksuissa on tapahtumassa selkeä käänne alaspäin, mikä näkyy liitoskohtalausuntojen vähentymisenä. Rakentamisen kiihkeimmän kasvun oletetaan olevan ohi. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

Merkittävä tekijä toimintakuluissa on energianhinta. Tähän on arvioitu hintojen huippu talousarviovuodelle, minkä jälkeen hinnat eivät suunnitelmavuosille palautuisi vuoden 2021 tasolle. Kun Blominmäen jätevedenpuhdistuslaitos otetaan käyttöön vuonna 2022, vuosille 2023–2025 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannusta yhteensä 17 milj. euroa. Tästä tehdään vuoden 2022 aikana tarkistetun kustannusarvion mukaan varaus. Espoossa pääviemäritunnelin poistamisesta tulee suunnitelmavuosille 2,0 milj. euron kertakustannus. Poistot ja rahoituskulut perustuvat TTS-kaudelle esitettyihin investointeihin, jotka ovat investointiohjelman (5/2022) mukaiset. Blominmäen laitoksen käyttöönoton myötä poistot kasvavat merkittävästi vuodesta 2022 eteenpäin. Lisäksi vuonna 2023 poistoja lisää Suomenojan laitoksen alaskirjaus taseesta, mistä alustava arvio on 6 milj. euroa.

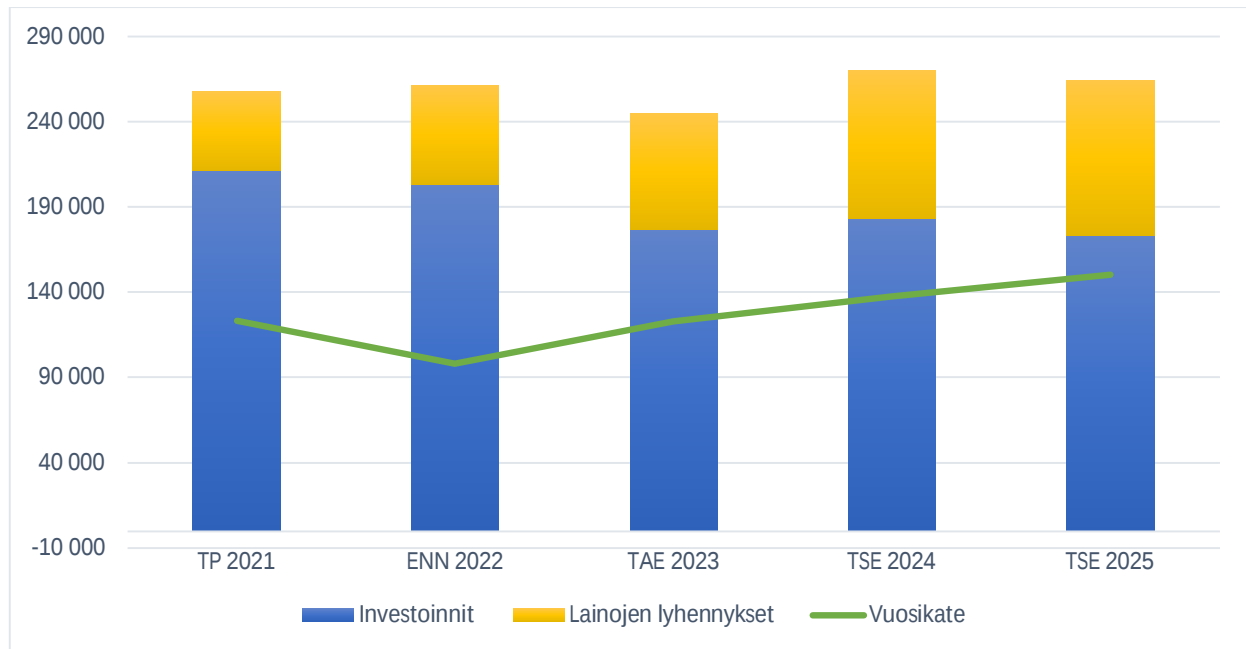
Vesihuollon tuottavuuden kehitys

Vesihuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa vesihuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Nykyinen mittari vaatii jatkossa laskentaperiaatteiden tarkastelua. Se ei huomioi esim. kasvaneen rakentamisen tuomaa lisätuottoa, josta samanaikaisesti liitostöiden kautta syntyy kustannuksia. Lisäksi vesihuolto palvelee osittain myös naapurikuntia, mitä ei ole huomioitu asukasmäärissä. Tuottavuustavoitteen ennustaminen ja saavuttaminen tarkastelujakson alussa on vaikeaa. Vesihuollossa hyvin keskeisiä kustannuseriä ovat energia, kemikaalit ja tietyt verkostomateriaalit. Vallitsevassa maailmantilanteessa ne ovat nousseet keskimääräistä inflaatiota nopeammin. Lisäksi henkilöstöä koskeva sopimusratkaisu on keväällä auki. Myös tuottavuusmittarin asukasmäärän kehitys on taittunut pandemian aikana laskuun. Toimialan kustannusrakenteesta johtuen tähän on vaikea reagoida nopeasti.

Tuottavuutta pyritään vesihuollossa parantamaan keskittymällä vesihuollon ydintoimintaan ja sen prosessien sujuvoittamiseen. Osallistumme aktiivisesti tukitoimintojen kanssa sovittuihin lean-prosesseihin, joilla tehostetaan esim. hankintaprosessia sekä henkilöstöhallinnon digitalisointia. Palveluiden ostot ovat vesihuollon käyttötalouden suurin kuluryhmä. Tarkastelemme kriittisesti käynnistettäviä projekteja, jotta resurssit kohdistuvat keskeisiin asioihin. Kehitämme talouden raportointia ja jalkautamme kustannustietoisuutta toimialan sisällä. Investointien uusi projektihallintajärjestelmä sekä raportointi tukevat käynnistyessään toiminnan tehostamista. Motivoitunut, osaava henkilöstö on paras toimintamme tuottavuuden edistäjä.

Vesihuollon tulo-rahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tulorahoitus					
Vuosikate	123 097	98 023	122 852	137 589	150 331
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 877	11 190	-10 660	-5 171	-5 796
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-211 701	-204 122	-177 750	-184 000	-174 200
Rahoitusosuudet investointimenoihin	618	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-89 863	-94 159	-64 808	-50 832	-28 915
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	156 000	142 000	146 300	137 300	118 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-46 651	-57 999	-68 008	-86 745	-91 195
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 669	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	101 680	84 001	78 292	50 555	27 305

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 508 819	2 609 910	2 655 239	2 708 213	2 747 086
Oma pääoma	632 341	627 533	618 714	625 856	640 813
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	1 754 530	1 824 530	1 902 822	1 953 377	1 980 682
- <i>lainat jäsenkunnilta</i>	1 146 002	1 132 002	1 118 002	1 086 059	1 054 116
- <i>lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta</i>	608 527	692 528	784 820	867 318	926 566
Omavaraisuusaste (%)	25,0 %	24,0 %	23,2 %	23,0 %	23,2 %

4.4 Jätehuolto

4.4.1 Toiminta

Jätehuollon toimiala tarjoaa jätehuoltopalveluja asukkaille sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnalle pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Edistämme kiertotaloutta ja tavoitteenamme on yhä tehokkaampi jätteiden hyödyntäminen. Toimintaa kehitetään suunnittelukautena muun muassa jätteiden erilliskeräystä laajentamalla, panostamalla asiakaskohtaamisiin ja uusiin palvelutuotteisiin sekä operatiivisiin tietojärjestelmiin.

Kiertotalouden keskiössä

Jätelainsäädäntöön tehdyt muutokset aiheuttavat useita muutoksia HSY:n toimintaan TTS-kauden aikana. Jätteiden erilliskeräysvelvoitteita laajennetaan jätelain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. Suurin yksittäinen muutos koskee biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentamista vaiheittain kaikille toimialueen kiinteistöille, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Uusina asiakkaina keräyksen piiriin tulevat 1–4:n huoneiston kiinteistöt. Biojätteen erilliskeräys alkaa Espoossa, Kauniaisissa ja Kirkkonummella 1.7.2023, Vantaalla 1.1.2024 ja Helsingissä 1.7.2024.

Jätelain muutokseen sisältyy kunnille ja pakkausjätteiden tuottajayhteisölle uusi lakisääteinen yhteistyövelvoite pakkausjätteiden kiinteistöittäisessä erilliskeräyksessä. Yhteistoimintamallin lähtökohtana on, että kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Pakkausten tuottajayhteisö ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisö maksaa kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta. HSY on liittynyt valtakunnalliseen sopimukseen, jonka mukaisten korvausten kausi alkaa 1.7.2023.

Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan ja kierrätettävien sekä hyödynnettävien jakeiden jatkavan kasvua. Muovi- ja kartonkipakkausten keräyksen kasvu on ollut nopeaa. Kasvun odotetaan kuitenkin tasaantuvan suunnitelmakaudella.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella toiminta muuttuu kiertotalouden muutosten myötä ja enenevässä määrin materiaaleja toimitetaan jatkossa alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Toiminta edistää kiertotaloutta, mutta aiheuttaa toisaalta myös lisäkuluja aiempaan nähden. HSY:n jätehuollon oman toiminnan rinnalla Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa edistetään kiertotaloutta Ekomo-mallin mukaisella yritys yhteistyöllä sekä tutkimus- ja kehityshankkeilla.

Seutulan aluetta kehitetään yhdessä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Tavoitteena on saada kunnan rajalle sijoittuvalle HSY:n omistamalle kiinteistölle kaavoitettua kiertotalouden korttelialue.

Jätelain uudistuksessa tiukennettiin yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta. Jäteasetuksessa vahvistetut uudet kierrätystavoitteet ovat vähintään 55 prosenttia viimeistään 1.1.2025, 60 prosenttia viimeistään 1.1.2030 ja 65 prosenttia viimeistään 1.1.2035 (Jäteasetus 23 §). Tavoitteiden haastavuutta lisää se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasaännöt tiukentuvat (Jäteasetus 24 §). HSY:n valmisteltavana olevassa strategiassa on päädytty tätä tasoa kunnianhimoisempaan tasoon asettamalla kotitalousjätteen kierrätysastetavoitteeksi vähintään 56 % vuonna 2023 ja 60 % vuodelle 2025.

Vuoden 2022 kotitalousjätteen kierrätysasteen ennustetaan olevan HSY-alueella 47 %. Sekajätteen määrästä ja koostumuksesta tehdyn tutkimuksen mukaan (syyskuu 2021) sekajätteen määrä asukasta kohden on kuitenkin vähentynyt kaikilla muilla kiinteistöillä paitsi omakotitaloissa. Eniten sekajäte on vähentynyt 5–9 huoneiston kiinteistöissä asuvilla. Tutkimustulos osoittaa, että jäteastioiden tuonti kiinteistölle on aktivoinut asukkaita lajittelemaan. Vaikka kierrätettävien, HSY:n kuljetuksessa olevien jätelajien määrä on kasvanut, kasvu ei kuitenkaan näy kierrätysasteen nousuna. Tähän vaikuttaa mm. kierrätysasteen laskentasäännön muuttuminen, mutta myös esimerkiksi paperijätteen määrän väheneminen. Kierrätysasteen rinnalle on tarkoituksenmukaista ottaa käyttöön myös muita lajittelutehokkuutta kuvaavia mittareita, kuten sekajätteen ja kierrätettävien jätelajien määrä.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita, saneerataan ja rakennetaan kaatopaikkakaasun keräysjärjestelmiä ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla minimoidaan kaatopaikkakaasun hajapäästöt ilmakehään ja mahdollistetaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon lisäksi Ämmäsuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus.

Alueelta kerätty sekajäte toimitetaan Vantaan Energian jätevoimalaan, jossa sitä hyödynnetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Sekajätteen energiahyötykäytöllä korvataan kivihiilen ja maakaasun käyttöä, vähennetään tuotannon hiilidioksidipäästöjä, lisätään energiantuotannon omavaraisuusastetta ja edistetään pääkaupunkiseudun hiilineutraalisuutavoitteiden toteutumista.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Sortti-asemien toimintaa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan muun muassa laajentamalla viikonloppuaukioloaikoja Konalan lisäksi Ruskeasantaan vuoden 2023 aikana. Sortti-asematoiminnan uusien konseptien ja digitalisaation kehittämistä jatketaan talousarviokaudella.

Biojätteen keräyksessä kokeillaan ja otetaan käyttöön uusia keräystapoja, jotta keräys olisi entistä ympäristöystävällisempää sekä helpompaa ja edullisempää asukkaille. Kokeilussa on muun muassa tuulettuva biojäteastia sekä jäteautoon tarvittaessa tyhjennettävä kompostori.

Suunnitelmakaudella käynnistetään uuden Sortti-aseman hankinnan valmistelu tekemällä kaavoitusyhteistyötä jäsenkaupunkien kanssa.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

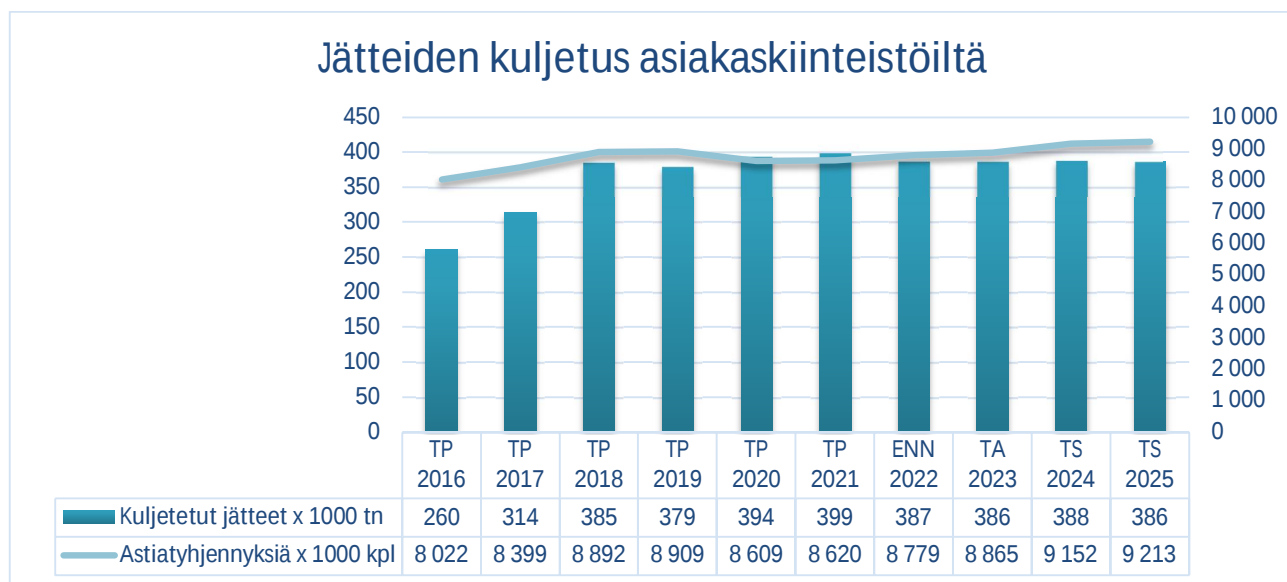
Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseksi tehtävät työt sekä jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviiden pintarakenteiden toteutus ja kaasunkeräysjärjestelmien saneeraus. Alueella tehostetaan vesienhallintaa ottamalla käyttöön uutta tasausallaskapasiteettiä ja toteuttamalla hulevesien käsittelyä biologisilla suodatusratkaisilla. Sidosryhmäyhteistyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan monin tavoin muun muassa sidosryhmätapaamisin ja viestinnän keinoin. Alueen maisemointi jatkuu ja samalla etsitään sekä toteutetaan uusia tapoja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Kestävä talous

Tehostamme toimintaa läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota sekä prosessien sujuvoittamisella. Kiinnitetään huomiota jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö. Lisäksi jatketaan aiemmin aloitettuja toimenpiteitä sekä uuden Strategia 2030:n mukaisten tavoitteiden toteuttamista tuottavuuden kehittämiseksi.

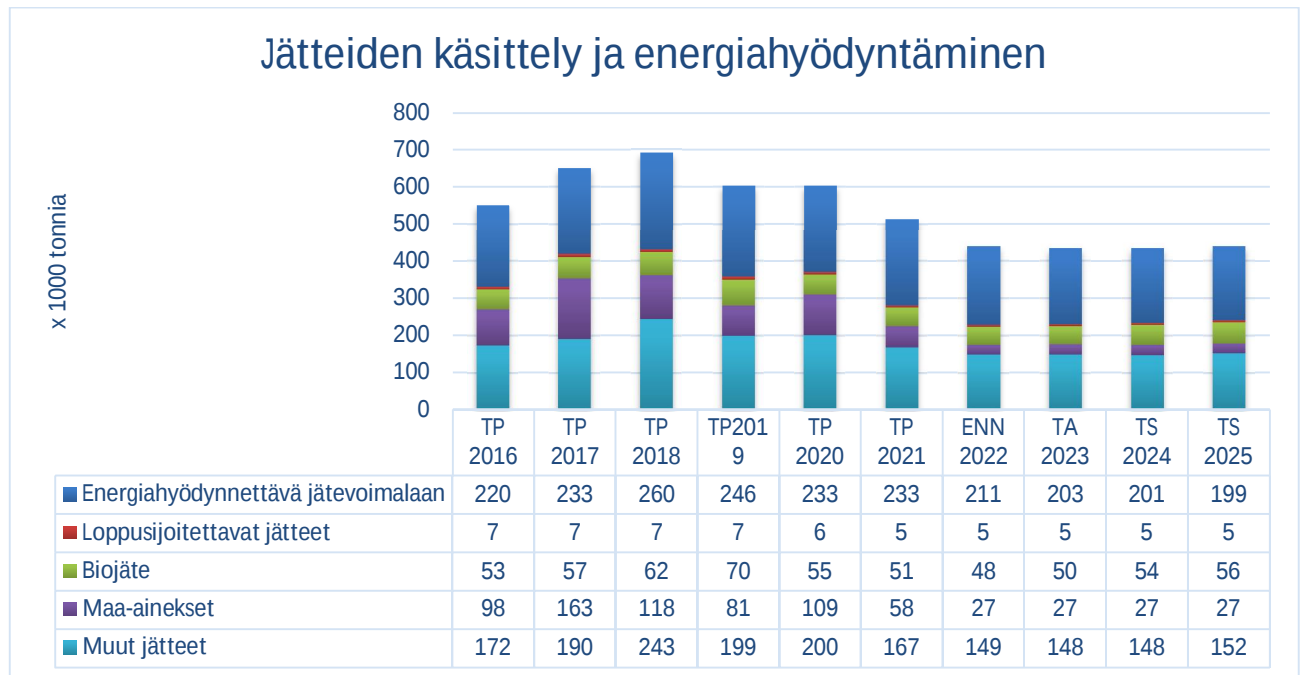
Talousarviovuodelle 2023 tehdään inflaatio huomioiden erittäin maltillisia taksan korotuksia. Kiinteistöjen jätemaksuja korotetaan keskimäärin 4,5 prosentilla. Sortti-asemien ja Ämmäsuon ekoteollisuuskeskuksen vastaanottohintoihin tehdään pieniä kustannustason nousua vastaavia ja kierrätykseen kannustavia muutoksia.

Korkea inflaatio ja korkojen nousu tuovat taloudellista epävarmuutta talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Ajantasaisen tilannekuvan ylläpitämiseksi parannamme talouden seurantajärjestelmiä ja raportointia sekä talousanalyysiä. Tavoitteena on hyvä taloudenpito ja kustannustietoisuuden lisääminen läpi organisaation.

Kiinteistöltä kerätyn jätteen kokonaismäärän arvioidaan pysyvän suhteellisen tasaisena koko TTS-kauden ajan. Merkittävimpiä muutoksia jaksolla on biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1–4:n huoneiston kiinteistöille. Ensimmäisillä alueilla keräys alkaa 1.7.2023 ja viimeisellä alueella 1.7.2024. Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan ja kierrätettävien sekä hyödynnettävien jakeiden jatkavan kasvua. Muovi- ja kartonkipakkausten kasvu on ollut nopeaa, niin tonneissa kuin tyhjennyksissäkin mitattuna. Kasvu on kuitenkin selvästi hidastunut eikä sen odoteta jatkuvan enää yhtä suurena kuin aiempina vuosina. Kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrään on vaikuttanut yli kahden vuoden aikana merkittävästi Covid-19 pandemia, jonka vuoksi kotona työskentely ja kotona vietetty aika on lisääntynyt aiemmasta. Yhteiskunnan avautuminen ja paluu ”uuteen normaaliin” voi kuitenkin muuttaa jätekertymiä. Jatkossa kotona vietetty aika ei enää ole niin suurta kuin pandemian aikana, jolloin myöskin jätteen tuotto muuttuu. Yleisen taloustilanteen heikkeneminen vaikuttaa kuluttajien kulutustottumuksiin sekä kulutuskäyttäytymiseen ja siten myös jätteen kokonaismäärään.

väheneeseen. Edellä mainituista syistä johtuen kuljetettavien jätemäärien ja tyhjennyskertojen ennusteriski on kasvanut TTS-kaudella.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa maa-ainesten ja muiden jätteiden määrän lasku näkyy TTS-kaudella. Biojätteen osalta odotetaan TTS-kaudelle lievää kasvua johtuen keräyksen laajentumisesta 1–4:n asunnon kiinteistöihin. Vuodesta 2024 alkaen ei enää vastaanoteta pilaantuneita maita, sillä puhdistetun maan hyödyntäminen ei ole enää mahdollista ekoteollisuuskeskuksen alueella.

4.4.2 Investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos- %
	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	2023/2022
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	3 741	3 558	5 360	2 430	2 750	50,6 %
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	991	56	0	0	0	-100,0 %
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	2 140	2 835	4 500	1 500	1 730	58,7 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	610	667	860	930	1 020	28,9 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	3 389	4 356	3 100	1 300	1 100	-28,8 %
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	393	457	900	350	350	96,9 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	587	2 790	1 100	150	450	-60,6 %
6 Viimeistelyrakenteet	2 408	1 109	1 100	800	300	-0,8 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	6 564	8 946	11 250	12 590	9 700	25,8 %
7 Biojätteen käsittely	2 794	3 394	1 700	7 300	4 100	-49,9 %
8 Ämmäsuon laajennusalue	86	1 249	6 700	1 750	3 200	436,4 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	3 602	4 133	2 350	3 000	1 500	-43,1 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet ja rakennukset	83	170	200	200	200	17,6 %
11 Energia- ja materiaalihokkuusinvestoinnit	0	0	300	340	700	-
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	2 085	1 870	2 500	3 100	200	33,7 %
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	2 085	1 870	2 500	3 100	200	33,7 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	3 855	2 093	2 060	1 750	2 050	-1,6 %
13 Maahankinnat	0	0	200	500	200	-
14 Muut investoinnit	3 855	2 093	1 860	1 250	1 850	-11,1 %
Jätehuollon investoinnit yhteensä	19 635	20 823	24 270	21 170	15 800	16,6 %

Aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät ensisijaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista. Investoinnit kohdennetaan vastaamaan asiakasryhmien pitkän aikavälin tarpeita. Talousarviovuonna valmistuvat Kivikon Sortti-aseman uudisrakennus- ja täydennystyöt, joilla parannetaan asiakaspalvelua ja aseman logistiikkaa. Lisäksi Kivikon jätepalvelukeskuksessa ja Sortti-asemilla tehdään vuosittaisia korjaus- ja täydennystyöitä kiinteistöjen toiminnallisuuden ja turvallisuuden säilyttämiseksi. Sortti-asemille haetaan talousarviovuonna aktiivisesti uusia rakennuspaikkoja ja jatketaan Sortti-konseptien kehitystyötä. Lisäksi suoritetaan vuosittaiset aluepalveluiden kalustohankinnat, kuten Sortti-asemien lava- ja puristinhankintoja.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät erityisesti ympäristövaikutusten hallintaan ja kiertotalouden edistämiseen. Investoinnit tukevat myös HSY:n strategian toimenpidettä olla pito- ja vetovoimainen työnantaja, sillä investoinnit edistävät samalla käsittelytoiminnan- ja laitosten työhygieniää ja työturvallisuutta. Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät siten kiertotalouden keskiössä toimien huolehtimaan lähiympäristöstä ja varmistamaan jätteenkäsittelykeskuksen toiminnat ja minimoimaan ympäristöhaitat. Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja

kaasunkeräysjärjestelmiä sekä maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla pyritään estämään kaasupäästöt ja mahdollistamaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon lisäksi Ämmäsuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön tuotanto- ja talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus. Alueelle valmistuu uusi tasausallas (TAL 12) ja pienimuotoinen hulevesien suodatusjärjestelmä. Lisäksi toteutetaan Ekoteollisuuskeskuksen sähkö- ja rakennussaneeraukset, joilla korvataan toimintaikänsä päässä olevia vanhentuneita järjestelmiä ja rakennuksia sekä varmistetaan prosessien toimivuus. Talousarviovuonna käynnistetään myös investoinnit biokaasulaitoksen mädätteen ohjaamiseksi maatalouskäyttöön. Ohjaamalla mädäte maatalouskäyttöön mahdollistetaan biojätteen kompostointi nykyistä pidempään sisätiloissa; tämä taas pienentää biojätteen käsittelystä johtuvan hajun leviämistä ympäristöön. Mädätteen ohjaaminen maatalouskäyttöön edistää ravisteiden kierrätystä ja hyödyntää lietteet kestäväällä tavalla. Mädätteen ohjaaminen maatalouskäyttöön tukee myös strategian toimenpidettä toteuttaa energiatehokkuutta parantavia hankkeita, sillä mädätteen ohjaaminen maatalouskäyttöön mahdollistaa biojätteen mädätyskapasiteetin nostamisen nykyisestä. Lisääntynyt biokaasu voidaan johtaa biokaasuvoimalaan sähkön- ja lämmöntuotantoon. Lisäksi tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset. Investoinneilla pyritään siten toiminnan tehostamisen lisäksi mahdollisimman haitattomaan jätteiden käsittelyyn alueella.

Käsittelypalvelut vastaa Vantaan jätevoimalan vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan käsittelystä ja loppusijoittamisesta. Nykyisin käytössä olevan tuhkasolun T1 täytyttyä arviolta 2024 tulee käytössä olla uusi tuhkasolu T2. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella investoidaan käsittelypalvelulähtöisinä investointeina vaarallisen jätteen kaatopaikan uuden solun T2 rakennustöihin ja vanhan solun T1 sulkemisen valmistelutöihin. Jätevoimalan kuonan ohjaaminen maanrakennuskäyttöön edellyttää kenttäalueita kuonan käsittelyä, suhteuttamista ja varastointia varten. Suunnittelukaudella käynnistetään ja toteutetaan kierrätystoiminnan edellyttämiä kenttärakenteita sekä Ämmäsuolle että Seutulaan. HSY:n Ekomo-toiminta pyrkii lisäksi erilaisten kumppanuksien avulla edistämään kiertotaloutta. Jätteiden materiaalihyödyntämiseen tähtäävät Ekomo-toiminnot edellyttävät kenttätilaa ja mahdollisesti lajitteluun soveltuvia hallirakenteita. Kenttien rakenteissa hyödynnetään aiempien vuosien tapaan jätevoimalan kuonaa, jonka hyödyntäminen toisaalla on vasta suunnitteluvaiheessa. Kuonan hyödyntäminen tukee strategian toimenpidettä edistää kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa.

Jätehuollon kehittäminen tukee pitkän tähtäimen suunnittelua ja niihin liittyviä investointeja tavoitteena parantaa ympäristön tilaa, lisätä resurssitehokkuutta ja edistää uusiutuvan energian hyödyntämistä.

Muut investoinnit tähtäävät pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen, ympäristövastuulliseen toimintaan sekä toiminnan tehostamiseen. Investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella hankitaan merkittävä määrä jäteastioita lajitteluvaikeuksien ulottuessa pieniin 1–4:n asunnon kiinteistöihin. Lisäksi investoidaan jätehuollon operatiivisiin IT-järjestelmiin, Seutulan alueen kehittämiseen kiertotalouskortteliksi ja vähäisiin maanhankintoihin.

4.4.3 Talous

Jätehuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	100 832	101 659	105 106	110 468	114 114	3,4 %
Myyntituotot	98 530	100 026	103 595	108 313	111 716	3,6 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	2 302	1 633	1 511	2 155	2 398	-7,5 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-80 107	-83 791	-87 400	-90 251	-91 881	4,3 %
Henkilöstömenot	-8 217	-8 882	-9 267	-9 574	-9 803	4,3 %
Palvelujen ostot	-67 564	-70 386	-73 168	-75 771	-77 096	4,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 862	-3 211	-3 725	-3 656	-3 788	16,0 %
Muut toimintakulut	-1 465	-1 311	-1 240	-1 250	-1 194	-5,4 %
TOIMINTAKATE	20 724	17 868	17 705	20 217	22 233	-0,9 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	1 538	508	68	-791	-824	-86,6 %
VUOSIKATE	22 262	18 376	17 773	19 426	21 409	-3,3 %
POISTOT	-17 988	-16 848	-17 952	-16 744	-16 744	6,6 %
TILIKAUDEN TULOS	4 275	1 529	-179	2 682	4 665	-111,7 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	592	487	113	65	65	-76,8 %
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 867	2 016	-66	2 747	4 730	-103,3 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	125,9 %	121,3 %	120,3 %	122,4 %	124,2 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	109,5 %	90,3 %	87,4 %	95,5 %	105,3 %	

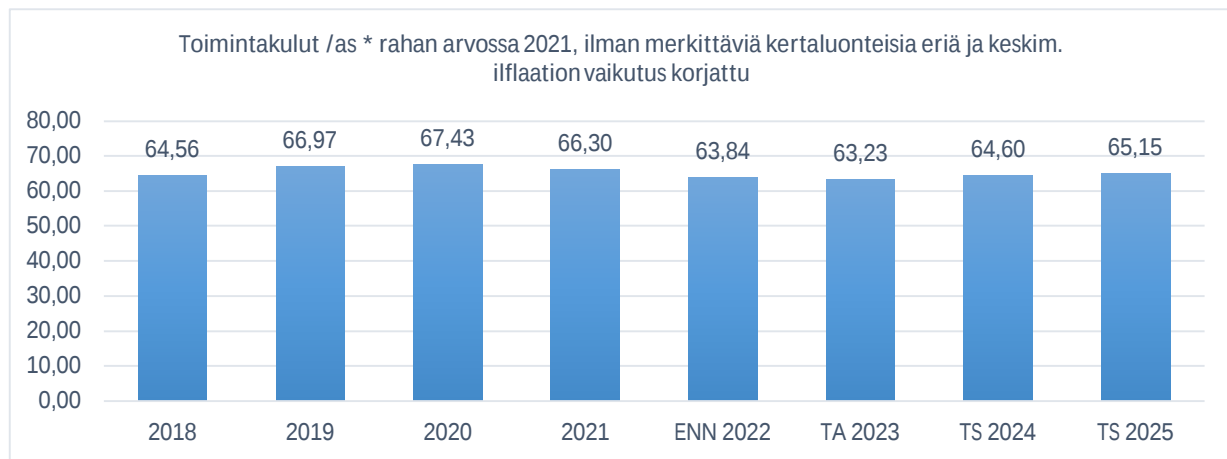
Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan hieman kasvavan TTS-kaudella. Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan mutta kierrätettävien jakeiden määrien jatkavan kasvuaan. Erityisesti vuosina 2023 ja 2024 tulokertymää lisää biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1–4:n huoneiston kiinteistöille. Hintoihin suunnitellaan 4,5 prosentin korotus, mikä lisää toimintatuottoja kaikkien vuosien osalta. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin. TTS-kaudella kuonan käsittely kilpailutetaan uudella tavalla eikä sen tulo/kulujakaumasta ole vielä tarkkaa käsitystä. Kaatopaikkakaasun arvioidaan vähenevän vuosittain noin 5 % ja vähentävän siten HSY:n omaa sähkön tuotantoa.

Kulujen ennustetaan kasvavan inflaatiosta johtuen. Erityisesti kuljetuspalveluiden ostoissa polttoaineen kallistuminen ja biojätteen erilliskeräyksen laajentumisen mukanaan tuoma keräystarve kasvattavat

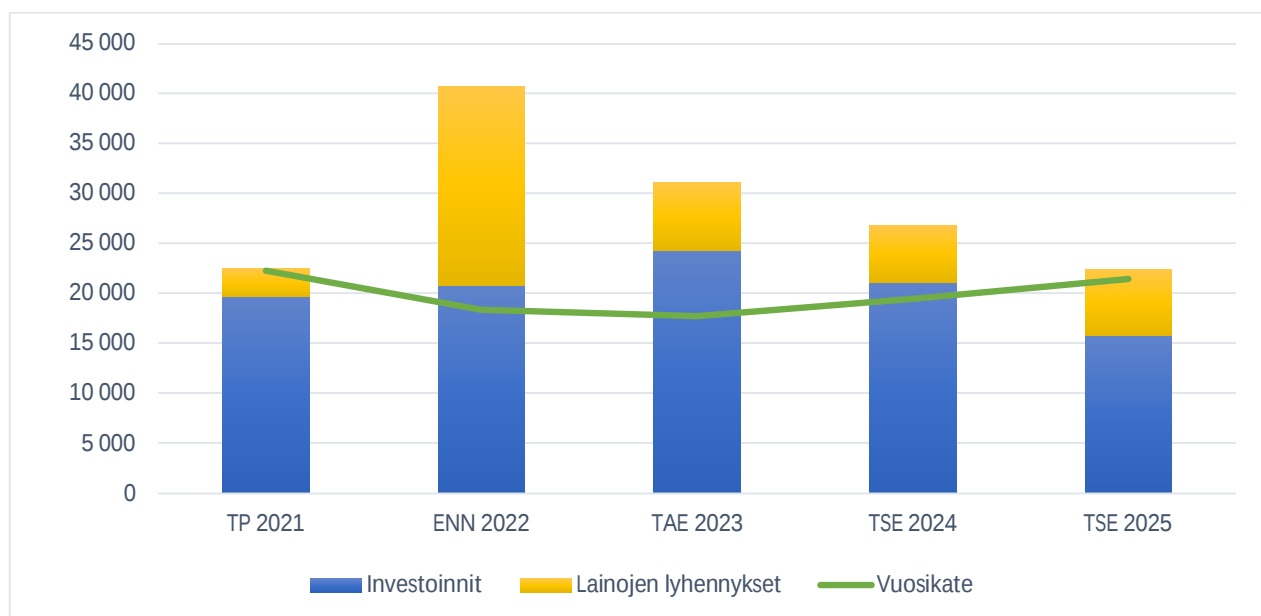
kuljetuspalveluiden ostoja. Korona-aikana toteuttamatta jääneet kiertävät keräykset tuovat myös lisäkuluja vertailuvuosiin nähden. Henkilöstökustannuksissa korotuksia tulee yleiskorotuksista ja sorttiasemien viikonloppuaukiolon laajentamisesta. Rahoituseriin vaikuttaa laskevat osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:stä. Poistot pysyvät korkealla tasolla investointiohjelmasta johtuen.

Jätehuollon tuottavuuden kehittyminen

Jätehuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa jätehuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Asetetun tuottavuustavoitteen saavuttaminen on haasteellista, sillä toiminta- ja suunnitelmakaudella palvelut laajenevat. Biojätteen erilliskeräys laajentaminen 1–4 asunnon kiinteistöihin ja sortti-asemien laajemmat aukioloajat. Kustannusten nousu näkyy erityisesti kuljetus- ja konepalveluiden sekä muiden palveluiden ostossa.

Jätehuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Suunnittelukaudella investointitarve on suuri, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulorahoitusta taksakorotuksilla. Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan taittuvan vuonna 2025. Tulorahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään kohtuullisen hyvänä TTS-kauden korkeista investointimenoista huolimatta.

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Tulorahoitus					
Vuosikate	22 262	18 376	17 773	19 426	21 409
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-380	-618	-653	-653	-814
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-19 635	-20 823	-24 270	-21 170	-15 800
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 247	-3 065	-7 150	-2 397	4 795
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	23 000	13 700	7 700	1 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 848	-19 929	-6 846	-5 587	-6 631
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	10 502	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	7 655	3 071	6 854	2 113	-5 131

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TAE 2023	TSE 2024	TSE 2025
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	217 562	221 538	227 856	232 282	231 338
Oma pääoma	77 580	79 596	79 531	82 277	87 007
Pitkäaikainen vieras pääoma (korollinen)	73 071	76 143	82 997	85 110	79 979
- lainat jäsenkunnilta	0	0	0	0	0
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	73 071	76 143	82 997	85 110	79 979
Omavaraisuusaste (%)	41,5 %	41,4 %	40,1 %	40,6 %	43,1 %

4.5 Seutu- ja ympäristötieto

4.5.1 Toiminta

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien: Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi

Tuotamme MAL-suunnittelua ja päätöksentekoa palvelevaa paikkatietoa ja infograafeja viranomaisten ja asukkaiden hyödynnettäväksi. Kokoamme jäsenkaupunkien näkemykset mahdollisista tarpeista HSY:n tiedontuotannolle koskien luonnon monimuotoisuustietojen saatavuutta ottaen huomioon jo tarjolla olevan laajan muiden tahojen tiedontuotannon.

Varmistamme ilmanlaadun mittausverkon toiminnan reaaliaikaisen ympäristöterveystiedon tuottamiseksi. Varaudumme erilaisiin ilmanlaadun mittausverkon ongelmatilanteisiin toimintavarmuuden takaamiseksi.

Hyödynnämme ilmansuojelun seurannassa uusia mitattavia ilmansaastesuureita kattavasti erilaisissa kaupunkiympäristöissä altistumisen arvioimiseksi. Kehitämme ennakoiden mittausdatan laadunvarmennusta WHO:n suosittelemille uusille mitattaville ilmanlaadun epäpuhtauksille kuten mm. musta hiili ja hiukkasten lukumääräpitoisuus.

Lisäämme tietoisuutta uudistuvasta ilmanlaatatiedosta kaupunkisuunnittelussa terveyden turvaamiseksi ja asukkaiden altistumisen vähentämiseksi. Seuraamme aktiivisesti ilmanlaadun direktiivin uudistusta, tiedotamme raja- ja ohjearvojen tiukkenemisesta sidosryhmille sekä käytämme uusia ohjearvoja ilmanlaadun arvioinnissa ja raportoinnissa. Mittaamme ilmanlaatua pysyvän mittausverkon ohella mm. Helsingissä nastarengaskiellon kokeilukadulla. Viestimme aktiivisesti katupölyn ja puunpolton päästöjen haasteista sekä kuntien onnistuneista toimenpiteistä ilman epäpuhtauksien vähentämiseksi.

Huolehdimme ilmansuojelun TKI-toimintaa varten tutkimus- ja kehittämisalustan erilaisissa kaupunkiympäristöissä ja osallistumme hankeyhteistyöhön. Varmistamme korvaavan mittauspaikan Mäkelänkadun supermittausasemalle kansallisen ja kansainvälisen TKI-toiminnan jatkuvuuden säilyttämiseksi.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien tarpeista lähtien. Tuotamme vaikuttavimmat ja vertailukelpoiset ilmasto- ja kiertotaloustyön tunnusluvut kaupunkien johtamisjärjestelmien tueksi sekä analysoitua paikkatietoa sopeutumisen ja hillinnän toimenpiteiden suunnittelun ja vaikuttavuuden arvioinnin pohjaksi. Tuemme kaupunkien ilmastotyötä rakentamalla, vetämällä tai osallistumalla jäsenkaupunkien ilmastotavoitteiden toteuttamista edistäviin hankkeisiin painopisteenä energia ja vähäpäästöisen liikkumisen edistäminen. Vastaamme pääkaupunkiseudun hillinnän ja sopeutumisen asiantuntijaverkostojen toiminnasta sekä tiedon välittämisestä kansallisen ja kansainvälisen verkosto- ja hankeyhteistyön kautta.

Kannustamme pääkaupunkiseudun asukkaita Ilmastoinfon kautta ilmastoystävälliseen ja energiaa säästävään elämään viestinnän ja neuvonnan keinoin. Suuntaamme Ilmastoinfon toimintaa entistä vahvemmin energiansäästöneuvontaan.

Kiertotalouden keskiössä

Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja vastaamme rakentamisen kiertotaloushankkeesta. Hyödynnämme hanketyössä syntyvää kiertotalouden tietopohjaa tukemaan kaupunkien tarpeita. Valitsemme kaupunkien kanssa yhteisiä kiertotalouden tunnuslukuja pitkäjänteiseen seurantaan. Jatkamme tehdyn pääkaupunkiseudun esiselvityksen pohjalta myös kuntakohtaisen yhdyskuntajätteen tunnuslukujen määrittelyä kaupunkien tarpeista lähtien.

Jatkamme maamassojen hallintaa edistävän SeutuMassan ylläpitoa ja hyödyntämistä. Selvitämme tarpeita laajentaa palvelua kaupunkien rakentamisen materiaalivirtoihin.

Tehokasta ja taloudellista toimintaa

Uudistamme seudullisen perusrekisterin teknisen alustan, millä pyrimme toimintavarmuuden parantamiseen ja kustannustason hillintään. Kehitämme jatkuvasti tietojärjestelmien hankintaa ja ylläpitoa sekä tietoturvaa ja toimintavarmuutta palvelevaa osaamista. Parannamme ilmasto-, kiertotalous- ja ilmansuojelutyön taloudellisia edellytyksiä hakemalla mahdollisuuksia hyödyntää EU- ja kansallista hankerahoitusta yhteistyössä kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Kehitämme seudullisia tietopalveluja ja tietotuotteita ja niistä viestintää yhteistyössä jäsenkaupunkien ohjausryhmien kanssa. Priorisoimme vaikuttavimmat toimet hiilineutraalisuustavoitteiden toteuttamiseksi ilmastotyössä ja ilmastoinfon toiminnassa yhteistyössä jäsenkaupunkiemme kanssa.

4.5.2 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
TOIMINTATULOT	5 061	5 622	5 923	5 907	6 002	5,3 %
Myyntituotot	906	950	942	955	955	-0,9 %
Kuntaosuudet	3 863	4 235	4 486	4 544	4 747	5,9 %
Muut tuotot	291	437	495	408	300	13,3 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-4 804	-5 482	-6 073	-5 822	-5 784	10,8 %
Henkilöstömenot	-2 580	-2 760	-3 075	-2 780	-2 778	11,4 %
Palvelujen ostot	-1 887	-2 330	-2 558	-2 603	-2 568	9,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-103	-124	-152	-152	-152	22,9 %
Muut toimintakulut	-233	-269	-288	-286	-286	7,2 %
TOIMINTAKATE	257	140	-150	85	218	-207,8 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0	0	0	0	0	-
VUOSIKATE	257	140	-150	85	218	-207,8 %
POISTOT	-202	-228	-277	-204	-216	21,3 %
TILIKAUDEN TULOS	55	-89	-427	-119	2	380,9 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	55	-89	-427	-119	2	380,9 %

Seutu- ja ympäristötiedon lukujen vertailtavuuteen vaikuttaa keväällä 2022 tehty organisaatiomuutos, jossa siirrettiin ilmastoinfo ohjauksen ja kehittämisen viestinnästä ja neuvonnasta seutu- ja ympäristötietoon. Ennusteessa 2022 ilmastoinfo on seutu- ja ympäristötiedon luvuissa mukana osan vuotta ja toteumassa 2021 ilmastoinfo ei ole seutu- ja ympäristötiedon luvuissa mukana.

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos-% 2023/2022
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	138	220	450	320	210	104,5 %

Seutu- ja ympäristötiedon investoinneissa on suunnitelmakaudella tietojärjestelmiin liittyviä investointeja sekä ilmanlaadun mittauslaitteita ja mittausasemia. Vuoden 2023 merkittävin investointi on seudullisen perusrekisterin teknisen alustan uudistaminen.

4.6 Tukitoiminnot

4.6.1 Toiminta

Tukitoiminnot edistävät suunnitelmakaudella osaltaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarviovuonna edistettävistä muutamista keskeisistä päämääriin liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavissa kappaleissa.

Henkilöstöyksikkö

Henkilöstöyksikkö vastaa keskitetysti HSY:n työnantajapolitiikasta, linjauksista, ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja työntekijöille. Henkilöstöyksikkö kehittää strategian mukaisia henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työkykyisyyttä koskevia palveluja yhteistyössä muun organisaation kanssa. Henkilöstöyksiköllä on keskeinen tehtävä organisaation muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistämisessä strategian hengessä ja tavoitteen mukaisesti. Keskeiset tavoitteet sisältyvät uuden strategian Työn murroksen painopisteen Pito- ja vetovoimainen työntekijä ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö - osakokonaisuuksiin. Näiden toteuttamiseksi kootaan ohjelmakokonaisuudet, jotka muodostuvat uusista hankkeista mm. valmentavan johtamisen ja työ kulttuurin edelleen kehittämiseksi. Aiemmin toteutettuja ja käynnissä olevia hankkeita ja prosesseja (vrt. Työkulttuuri hanke ja TVA-kehittämistyö, digiosaamismerkki ja työnantajakuva työ) jatketaan uuden strategian ja sen tavoitteiden alla.

Viestintä ja neuvonta

HSY:n Viestintä ja neuvonta tukee strategian toteutumista toteuttamalla viestintää ja neuvontaa kaikkiin strategian osakokonaisuuksiin liittyen. Viestimme ja neuvomme kotitalouksien haitallisista aineista sekä jäteveden typpikuormituksen hillinnästä puhtaaseen Itämereen liittyen. Jatkamme hulevesiviestintää ja panostamme kiinteistöjen neuvontaan osana sujuvia palvelujamme. Markkinoimme hanavettä ja osallistumme tapahtumiin kuten Itämeripäivä ja Maailman vesipäivä. Huolehdimme kriisi- ja poikkeustilanteiden viestinnästä. Panostamme myös lasten ja nuorten ympäristöneuvontaan.

Kannustamme asukkaita lajittelemaan kodin jätteet. Laajan viestinnällisen ja neuvonnallisen keinovalikoiman keskiössä on Kiitos kun lajittelet -kampanjointi. Kerromme innovatiivisista ratkaisuista biojätteen lajitteluun kotikeittiössä, hyödyntäen aiempien hankkeiden tuloksia. Parannamme kohderyhmätuntemusta analysoimalla syvemmin asukkaiden kokemista lajittelun esteistä ja motivaatioista. Tiedon perusteella tarkennamme kohderyhmärajausta. Lisäämme tietoa lajittelumahdollisuuksista ja viestimme uusista keräyspalveluista sekä erilliskeräyksen mahdollisesta laajenemisesta.

Rakennamme sisäistä ja ulkoista luottamusta ja hyvää mainetta. Markkinoimme palveluitamme ja hankkeitamme. Tuemme viestinnän keinoin veto- ja pitovoimaista työnantajakuvaa, palvelemme mediaa ja mittaamme medianäkyvyyttämme. Ylläpidämme ja kehitämme tärkeimpiä viestintäkanaviamme, ulkoisia verkkosivuja ja intranet Hessua sekä kehitämme muita sähköisiä kanaviamme kuten sosiaalista mediaa.

Talous- ja hallintoyksikkö

Talous- ja hallintoyksikkö tukee strategian toteuttamista erityisesti kestävän talouden painopisteen strategisissa päämäärissä osallistumalla niihin laadinnassa olevien ohjelmien toteuttamiseen. Erityisesti yksikön toimintaan kuuluu tuottavuusmittareiden kehittäminen ja kustannusrakenteen avaaminen. Yksikkö pitää tuottavuustavoitetta esillä ja tehostaa tuottavuuden kehityksen seurantaan raportointia ja kustannuslaskentaa jatkuvasti kehittämällä, jotta käytettävissä on tuottavuuden parantamiseen liittyvä tieto. Myös prosessien tehostaminen ja automatisaation ja robotisoinnin hyödyntäminen on tärkeä osa tuottavuuden parantamista, ja nämä ovat erityisessä fokuksessa uusien talouden järjestelmien käyttöönottoprojektien yhteydessä vuosina 2022–2023. Tasapainoisen talouden ohjelmassa fokus on omaisuudenhallinnassa ja investoinneissa ja suunnitelmassa tasapainoisen talouden saavuttamiseksi. Konkreettinen toimenpide, joka tulee sisällyttämään ohjelmaan, ja jossa talous- ja hallintoyksikkö on mukana, on vesihuollon maksurakenteen kehitysprojekti, joka alkaa syksyllä 2022.

Kehittämisyksikkö

Laajamittainen prosessien sujuvoittaminen Lean-mallilla jatkuu TTS-kaudella koko HSY:ssä. Työlle tarjotaan tukea keskitetysti koulutuksellisin, viestinnällisin ja ohjaavin keinoin. Tavoitteena on tuottavuuden parantuminen, parempi asiakaskokemus sekä työtyytyväisyyden lisääntyminen. Vahvistamme edelleen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukea ja verkostomaista yhteistyötä sekä sisäisesti että ulkopuolisten sidosryhmien kanssa, jolloin toimintojen tehostamiseen ja laadun parantamiseen tähtäävät kehitysideat, osaaminen ja parhaat työkäytännöt saadaan laajemmin hyödynnettyä.

Asiakaspalvelut

HSY:n Asiakaspalvelut panostaa toimintakaudella peruspalveluiden turvaamisen lisäksi asiointipalveluidemme sujuvuuden ja nopeuden kehittämiseen. Itse asiointilla ja palveluprosessien digitalisoinnilla, sekä eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaavalla palvelukehityksellä tähtääme erinomaiseen asiakaskokemukseen. Asiointin kokonaisprosesseja, yli yksikkö- ja osastotasojen, sujuvoitetaan sisäisen asiakkuuden kehittämisellä.

Tukipalvelut

Tukipalvelut-tulosalueen kokonaisuuden kehittämiseksi esitettiin HSY:n johtoryhmälle maaliskuussa 2021 tukipalvelujen kehittämisohjelma. Sen avulla tehtiin tukipalveluista nykytila-analyysi, palvelujen tarvekartoitus sekä priorisoidaan kehittämisen kohteet. Kehittämisohjelman avulla jatketaan TTS 2023-2025 kaudella sekä uuden strategian 2030 mukaisten tavoitteiden mukaisesti myös tuottavuuden kehittämistä. Kehittämisohjelman priorisoinneilla määritellään ja karsitaan sellaisia toimintoja ja palveluja, jotka eivät nykytilanteessa tai tulevaisuudessakaan tuota riittävästi lisäarvoa HSY:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Hankintojen osalta tuottavuuden parantamisessa on keskeistä, että palvelujen ja tavaroiden hankinnat perustuvat kilpailutettuihin määräaikaisiin sopimuksiin, jotka kilpailutetaan kilpailutuskalenterin mukaisesti hyvissä ajoin uudestaan ennen hankintasopimuksen päättymistä. Tällä vältetään se, että olisimme sopimuksettomassa tilassa. Toistaiseksi voimassa oleville hankintasopimuksille otetaan käyttöön määräajoin tehtävä kokonaistarkastelu, jonka jälkeen hankintasopimus joko irtisanotaan ja kilpailutetaan uudelleen tai jatketaan

perustelluista syistä toistaiseksi voimassa olevana. Tukipalvelujen tuottamisen hintatason pitää olla kilpailukykyinen vastaavien palvelujen tuottamiseen julkisella sektorilla. Soveltuvien osin vertailukohtaa haetaan myös yksityiseltä sektorilta. Lisäksi kaikkien olemassa olevien ja uusien ulkoisten tukipalvelutoimittajien kilpailuttaminen ja sopimushallinta on keskeistä tuottavuuden parantamisessa. Tukipalvelujen tuottavuuden kehittämisessä on lisäksi tärkeää avoimuus palvelujen kustannuksista, laadusta, sisäisistä jakoperusteista sekä tuottavuutta kuvaavien mittareiden kehittämisestä. Tuottavuuden kehittämistoimenpiteiden konkreettista toteutumista seurataan läpi vuoden ja tarvittaessa karsitaan toimintakuluja jo talousarviovuoden aikana, jos taloudellisiin tavoitteisiin ei muutoin päästä.

4.6.2 Talous

x 1000 euroa						Muutos % 2021- 2020
TOIMINTAMENOT	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	
- Kuntayhtymänjohto, ohjauksen ja kehittämisen yksiköt	-9 139	-10 166	-10 230	-10 337	-10 388	0,6 %
- Asiakaspalvelu	-2 766	-2 882	-2 910	-2 980	-2 969	1,0 %
- Tukipalvelut	-7 955	-9 312	-9 830	-10 349	-10 347	5,6 %
YHTEENSÄ	-19 861	-22 360	-22 969	-23 666	-23 703	2,7 %

Johdon, ohjauksen ja kehittämisen lukujen vertailtavuuteen vaikuttaa keväällä 2022 tehty organisaatiomuutos, jossa siirrettiin ilmastoinfo ohjauksen ja kehittämisen viestinnästä ja neuvonnasta seutu- ja ympäristötietoon. Ennusteessa 2022 ilmastoinfo on ohjauksen ja kehittämisen luvuissa mukana osan vuotta. Ennusteeseen verrattuna, organisaatiomuutoksella korjattujen, ohjauksen ja kehittämisen toimintamenojen ennakoidaan kasvavan pääsääntöisesti vain inflaation ja yleisten henkilöstömeno-oletusten verran. Asiakaspalveluiden kustannukset kasvavat inflaatiokorotuksen ja henkilöstömenojen yleisen kasvun verran ja lisäksi v 2023 kuluissa on huomioitu ennusteeseen 2022 verrattuna päivittyneiden järjestelmien lisenssikustannuksien säästöt. Tukipalveluiden kustannukset kasvavat erityisesti tietohallinnossa, jossa digitalisaatio, joka tukee ja tehostaa toimintaa, vastaa suurimmalta osin menojen kasvusta.

Investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-% 2023/2022
	TP 2021	ENN 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	
Ohjauksen ja kehittämisen investoinnit	782	510	683	640	270	33,9 %
Asiakaspalvelun investoinnit	272	0	0	0	0	-
Tukipalvelujen investoinnit	470	2 411	3 388	2 475	1 815	40,5 %
Investoinnit yhteensä	1 523	2 921	4 071	3 115	2 085	39,4 %

Ohjauksen ja kehittämisen investoinneissa vuonna 2022 alkaa kirjanpito- ja käyttöomaisuusjärjestelmän uusinta, joka jatkuu vuoden 2023 puolelle. Vuoden 2023 ja 2024 aikana ajankohtaisiksi tulevat myös henkilöstöhallinnon järjestelmiin liittyvät investoinnit. Asiakaspalveluiden ICT-investoinnit on suunnitelmavuosina keskitetty tukipalveluiden tietohallinnossa sijaitsevaan digitalisaatiotoimistoon.

Tukipalveluiden investoinneissa on suunnitelmakaudella 2023-2025 muun muassa asiakkuuden hallintaan liittyvä asiakasportaalin toteuttaminen sekä yhteisiin kiinteistöihin liittyviä investointeja.

Liite 1: Ympäristöohjelma

Tähän on koottu strategian 2030 teemoista ympäristötavoitteet ja HSY:n tekemät ympäristösitoumukset, jotka on yhdistetty HSY:n ympäristöryhmän valmisteleminen kuntayhtymän yhteisten tavoitteiden kanssa muodostaen yhdessä HSY:n ympäristöohjelman vuodelle 2023.

TTS tavoitteet:

	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2025
Ympäristö-vastuu	Hiilineutraali pääkaupunki-seutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat päästöt sekä keskeiset ulkoiset palvelut)	102 000 t CO ₂ -ekv	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000 tCO ₂ /a
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/asukas/a	120 kg/as/a	100 kg/as/a
		Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	56 %	60 %
	Puhdas Itämeri	Typpi- ja fosforikuormitus mereen, t/v	N 850 t, P 26 t	N 750 t, P 25 t
Asukas-kokemus	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista; - Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, - Kalaistutukset (kpl) - Jätevesiylivuodot (m³/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) - Ilmanlaadun mittausten jatkuvuus % (mittaustulosten ajallinen kattavuus) - Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	2023: 3,2 / 5	5 / 5 (vuoden 2025 alamittareiden tavoitteet täyttyvät)

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu seuraavia ohjelmakokonaisuuksia. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Hiilineutraali pääkaupunki-seutu	HSY:n hiilineutraaliusohjelma Tavoite; - Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto - Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	- Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä - Toteutamme energiatehokkuutta parantavia hankkeita. - Selvitämme hiilensidonnallisuuden mahdollisuuksia käsittelytoiminnassamme - Vähennämme työmaiden ja rakentamisen päästöjä. - Panostamme ilmastotyötä tukevaan tutkimukseen, TKI- ja hanketoimintaan - Tuemme kaupunkien ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimia yhteistyön kautta. - Edistämme pääkaupunkiseudun ilmastotavoitteiden saavuttamista tiedon tuottamisen, analysoinnin, neuvonnan ja viestinnän keinoin - Edistämme seudullista ilmastoyhteistyötä ja hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ja tuemme kumppaneitamme ilmastopäästöjen vähentämisessä

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Kiertotalouden keskiössä	Kiertotalouden keskiössä -ohjelma Tavoite • Alueen kiertotalous vahvistuu • Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee	- Otamme aktiivisemman roolin seudullisena koordinoijana ja kehittäjänä mm. edistämällä kiertotalousyhteistyötä ja -hanketoimintaa yhdessä sidosryhmiemme kanssa. - Täydennämme ja laajennamme kiertotalouden tiedontuotantoa ja siihen liittyvää neuvontaa ja viestintää jäsenkaupunkien tarpeisiin vastaten - Edistämme ravinteiden kiertotaloutta ja lietteiden hyödyntämistä. - Lisäämme kiertotalousnäkökohtia rakennushankkeisiimme ja hankintoihimme. - Kehitämme taksarakennetta lajitteluun kannustavaksi, laajennamme jätehuoltomääräysten erilliskeräysvelvoitteita ja tarjoamme asukkaille helppoja kierrätyspalveluita. - Kehitämme lajitteluneuvontaa ja -viestintää sekä parannamme kohderyhmätuntemusta
Puhdas Itämeri	Itämeri-toimenpideohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	- Otamme käyttöön uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon. Käyttöönotto mahdollistaa 2025 tavoitteet. - Valmistaudumme Viikinmäen kiekkosuodatusinvestointiin (2028 - 2029) Fosforin osalta 2030 tavoitteen toteutuminen edellyttää Viikinmäen kiekkosuodatusinvestoinnin valmistumista aiotusti v. 2029. - Typen tulokuormituksen kasvua hallitaan reaktiivisen käsittelyn tehostamisella - Etsimme ja korjaamme verkoston vuotokohtia aktiivisesti - Saneeraamme verkostoja - Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite • Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	- Tunnistamme HSY:n vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, lähiluontoon ja lähiasukkaisiin sekä arvioimme vaikutusten merkitystä - Vähennemme haitallisia vaikutuksia lähiluontoon ja lähiasukkaisiin (muun muassa haju, melu, vieras- ja haittalajitorjunta, roskaantuminen ja lähivesien laatu) - Selvitämme ja seuraamme vesi- ja jätehuollossa mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja toteutamme monimuotoisuutta tukevia toimia - Kehitämme HSY:n ympäristötiedon hallintaa ja paikkatietopohjaisia aineistoja. - Tuotamme tietoa pääkaupunkiseudusta ja ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi

HSY:n sitoumukset:

Kuntien energiatehokkuussopimus:

Energiatehokkuussopimuksen energiansäästön minimitavoite on 7,5 % vuoteen 2025 mennessä laskettuna viimeisimmän käytettävissä olevan kalenterivuoden tiedoista.

Kestävän kehityksen sitoumukset:

Keväällä 2019 HSY:n johtoryhmä päätti uudistaa kestävän kehityksen sitoumuksiamme siten, että jatkossa ne kattavat vastuullisuuden ja yhteiskuntavastuun eri näkökulmat: ympäristövastuun, taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun ja ns. "vihreän kädenjäljen"-toimet, eli toimet, joilla on positiivisia vaikutuksia ympäröivään yhteisöön ja ympäristöön.

Keväällä 2019 julkaisimme ympäristövastuuta koskevan sitouuksemme:

Yhdessä teemme maailman kestävimmän kaupunkiseudun - Olemme ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä. <https://sitoumus2050.fi/selaa-sitoumuksia#/details/314777>

Ilmastomuutoksen hillintä:

HSY:n strategia 2025:n mukaisesti yksi tärkeimmistä päämääristä on olla ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä. HSY:n tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteeseen pyritään vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä kolmanneksella vuoden 2016 tasosta vuoteen 2025 mennessä ja 50 % vuoteen 2030 mennessä. Toiminnan painopisteenä on edistää ja seurata ilmastotavoitteiden toteutumista seudullisesti ja omassa toiminnassaan sekä tuottaa ja kerätä ilmastomuutokseen hillintään liittyvää tietoa pääkaupunkiseudun kunnille ja sidosryhmille.

Ilmastomuutoksen sopeutuminen:

HSY kerää ja tuottaa tietoa ilmastomuutoksen vaikutuksista ja seudulle soveltuvista sopeutumiskeinoista. Tietoa käytetään alueen toimijoiden ohjaamiseen ilmastomuutoksen vaikutuksiin varautumiseksi. HSY:n sopeutumistyö kattaa sekä varautumisen äkillisiin, ilmastoriskeistä aiheutuviin häiriötilanteisiin, että seudun sopeutumisen pitkän aikavälin ennustettuun lämpötilan nousuun. Sopeutumistyötä tehdään yhteistyössä kaupunkiseudun toimijoiden kanssa sekä kansainvälisissä verkostoissa.

Helsingin ilmastokumppanit sitoumukset:

HSY liittyi Helsingin ilmastokumppanit –verkoston jäseneksi lokakuussa 2018. Verkostolle annetut sitoumukset ovat:

- HSY on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.
- Parannamme HSY:n energiatehokkuutta ja lämmön talteenottoa sekä laajennamme ja lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa.
- Toteutamme Kestävän kaupunkielämän ohjelmaa seudullisessa yhteistyössä.

Itämerihaaste:

Itämerihaaste on Helsingin ja Turun kaupunginjohtajien vuonna 2007 käynnistämä aloite Itämeren tilan parantamiseksi. Sen tavoitteena on vaikuttaa vesien tilaan sekä paikallisesti kaupunkien lähivesillä että koko Itämeren piirissä. Itämerihaasteen verkkosivuilta <http://www.itamerihaaste.net/> löytyvät kaikki haasteen allekirjoittaneet tahot. Mukana on jo yli 270 eri organisaatiota omilla toimenpiteillään.

HSY on sitoutunut Itämerihaasteeseen vuodesta 2012 alkaen. Ensimmäinen toimenpideohjelma kattoi vuodet 2012-2015 ja toinen vuodet 2016-2018, kolmas kausi 2019-2021. Vuosille 2022-2023 laaditun toimenpideohjelman toimenpiteet on jaoteltu seitsemään teemaan: 1) investointien hallinta, 2) hule- ja ylivuotovesien hallinta, 3) hajakuormituksen vähentäminen, 4) tutkimushankkeet 5) tietoisuuden lisääminen 6) kansainvälinen yhteistyö, sekä uutena teemana 7) Itämeren vaelluskalojen vaellusesteiden poistaminen. HSY:n Itämerihaasteohjelma HSY:n Itämerihaasteen sitoumus toimenpideohjelma ovat kokonaisuudessaan luettavissa:

[HSY Itämerihaaste toimenpideohjelma 2022-2023.pdf](#)

Yhdyskuntajätevedenpuhdistuksen Green Deal sitoumus:

HSY on sitoutunut vapaaehtoisesti yhdyskuntajäteveden puhdistamisen green deal -sopimukseen. Ympäristöministeriön, Vesilaitosyhdistyksen ja Kuntaliiton allekirjoittamalla sopimuksella pyritään

vähentämään yhdyskuntien jätevesistä ympäristöön aiheutuvaa ravinteiden ja haitallisten aineiden kuormitusta. Sitoumuksen toimenpiteet ovat HSY:n Puhdas Itämeri-strategiaohjelman mukaisia. Sitoumus viedään kestäväen kehityksen sitoumuksiin (<https://sitoumus2050.fi/>), kun HSY:n uusi strategia on hyväksytty.

Julkisten hankintojen Green Deal sitoumus:

Green Deal Suomen ensimmäinen julkisten hankintojen Green Deal -sopimus julkistettiin 9.9.2020 ja sopimuskausi jatkuu tavoitevuoteen 2030 asti. Sopimuksen taustalla on hiilineutraalit resurssiviisaat ympäristöt (HNRY). Sitoudumme olemaan mukana laatimassa ja ottamassa käyttöön työmaillamme yhteistä päästötön työmaa -konseptia ja siihen liittyvää koulutusta, yhteistä seurantajärjestelmää sekä yhteisiä hankintakriteereitä. Koulutamme omia tilaajia ja muita keskeisiä kohderyhmiä konseptin ja yhteisten hankintakriteereiden soveltamisessa. Lisäksi sitoudumme käymään markkinavuoropuhelua uusien ratkaisujen ja toimintamallien kartoittamiseksi. Edistämme sähkön, vedyn, biokaasun sekä yleisesti fossiilivapaiden polttoaineiden käyttöönottoa työmaillamme. Olemme mukana kehittämässä yhteistä työkalua päästölaskentaan ja tehokkaampia valvontatapoja. Raportoimme tekemistämme toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista sekä osallistumme tarvittaessa lisätoimenpiteiden suunnitteluun ja sopimuksen jatkokehittämiseen. Tavoitteena on, että työmaamme ovat sopimuksen mukaisesti päästöttömiä vuonna 2025 ja työmaakuljetustenkin osalta vuonna 2030.

Liite 2: Tuottavuusohjelma 2023

Tuottavuusohjelman tavoitteena on tukea HSY:n tavoitetta tuottaa palvelut kestävästi ja nykyistä tehokkaammin. Ohjelma jatkaa syksyllä 2021 aloitettua ohjelmallista tuottavuuden kehittämisen toimintaa. Ohjelma terävöittää ja toteuttaa aiemmin määriteltyjä kehityskohteita ja sisältää myös uusia mahdollisuuksia tuottavuuden kehittämiseksi.

HSY:n uuden, vuoteen 2030 ulottuvan strategian eräänä painopisteenä on Kestävä talous, johon sisältyy tuottavuuden parantamiseen tähtäävä ohjelma Tehokasta ja taloudellista toimintaa eli Tuottavuusohjelma. Tuottavuusohjelma tukee HSY:n talouden tasapainottamisen tavoitetta.

TTS 2023–2025 tavoitteet

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	Tavoitetaso 2023	Tavoitetaso 2025	Tavoitetaso 2030
Kestävä talous	Tuottavuusohjelma eli Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä)	150 eur /as. (2021 rahan arvo)	145 eur /as. (2021 rahan arvo)	135 eur /as. (2021 rahan arvo)
		Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %			
	Tasapainoinen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	41 €/as/vuosi (velkasumma 1574 €/as.)	20 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)	0 €/as/vuosi (velkasumma 1600 €/as.)
		Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä	enintään 19 %	19 %	*

Tuottavuutta mitataan tuotoksen ja panoksen suhteella eli saavutetaan joko enemmän tuotosta samalla panoksella tai sama tuotos pienemmällä panoksella. Tuottavuutta HSY:ssä mitataan ainakin omistajaohjauksen antamalla tuottavuusmittarilla (HSY:n toimintamenot / jäsenkuntien asukasluku) sekä muilla erikseen määriteltävillä lisä- ja tukimittareilla, joiden avulla voidaan tarkemmin tarkastella tuottavuutta HSY:n eri toiminnoissa.

Tuottavuusohjelma muodostuu projektisalkusta, ja sillä on oma ohjausryhmänsä. Jokaisella projektilla on oma tarkoituksenmukainen johtamismallinsa. Projektisalkun projekteilla tehostetaan sisäisiä prosesseja ja organisoitumista sekä parannetaan HSY:n palvelujen kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta. Lisäksi Tuottavuusohjelman ulkopuolella toteutetaan useita keskeisiä tuottavuutta edistäviä projekteja, joiden tuloksia raportoimme osana tuottavuusohjelmaa.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet
Tuottavuusohjelma eli Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	- Tehostamme, sujuvoitamme ja suoraviivaistamme sisäisiä prosesseja - Varmistamme, että organisoituminen tukee tehokasta toimintaa - Parannamme palveluiden kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta - Kehitämme tuottavuudelle sitä kuvaavat mittarit

Ohjelmaskunkun projektit vuonna 2023

Keskeiset tuottavuuden kehittämisen painopisteet liittyvät hankintatoimen kehittämiseen, prosessien kehittämiseen, digitalisaation hyödyntämiseen, kustannustietoisuudella johtamiseen ja suoritusjohtamisprosessien kehittämiseen. Tuottavuuden kehittäminen keskittyy erityisesti kustannustehokkuuden lisäämiseen. Myös liiketoiminnan laajennusmahdollisuuksia voidaan tarkastella tuottavuuden kehittämisen näkökulmasta, mutta tällöin huomioitaisiin HSY:n rooliin liittyvät rajoitteet.

Jatkamme HSY:n hankintatoimen kehittämistä analysoimalla HSY:n hankintaprosessien nykytilaa ja resursointia. Osallistumme valtion Hankinta-Suomi-hankkeeseen. Analysoimme HSY:n palveluostoja ja sopimuskantaamme. Pyrimme tunnistamaan strategisen hankintatoimen avulla saatavan hyödyn rahamääräisen säästöpotentiaalin.

Jatkamme sisäisten prosessiemme sujuvoittamista. Erityisen mielenkiinnon kohteena ovat toimintaprosessit, jotka tukevat investointien, hankintojen, asiakkuudenhallinnan ja myynnin prosesseja. HSY:ssä on menossa merkittäviä ICT-järjestelmä uudistuksia näitä prosesseja tukemaan, ja on tarpeen varmistaa, että toimintaprosessit virtaviivaistetaan siten, että järjestelmistä saatava hyöty maksimoituu. Arvioimme myös prosessijohtamisen mahdollisuuksia vahvistaa toimintaamme esimerkiksi asiakkuudenhallinnan kehittämisessä.

Edistämme digitaalista ohjelmaamme, jonka puitteissa kehittämme digitaalisia ratkaisuja ja digitaalisten foorumien hyödyntämistä sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassamme. Varmistamme henkilöstön digiosaamisen kehittymisen. Kehitämme tapaamme hallita ICT-järjestelmäsalkkua ja ICT-sovelluskehitystä siten, että varmistamme sujuvan etenemisen liiketoiminnan tarpeesta tehokkaaseen ICT-hankkeiden toteutukseen. Lisäämme ICT-kustannustemme läpinäkyvyyttä ja varmistamme, että olemassa olevia järjestelmiä hyödynnetään tehokkaasti.

Analysoimme HSY:n palvelujen tuottamisen kustannuksia ja viestimme aiempaa enemmän HSY:n kulurakenteesta. Pyrimme valitsemaan kustannustehokkaimmat ja vaikuttavimmat tavat tuottaa palvelut ja hyödynnämme digitaalisia ratkaisuja palvelutarjonnassamme. Kehitämme kustannusanalytiikkaamme ja jalkautamme kustannustietoisuutta eri toimintoihimme johdon raportoinnin keinoin. Pyrimme monipuolistamaan tuottavuusmetriikkaa. Tuottavuusohjelman ulkopuolella toteutetaan useita keskeisiä tuottavuutta edistäviä projekteja, joiden tuloksia raportoimme osana tuottavuusohjelmaa. Energiatehokkuusohjelma on eräs esimerkki toiminnasta, jolla on vaikutus HSY:n käyttämän energian hintaan. Lyhyen ja pitkän aikavälin kassavirran hallinnan työkalujen kehittäminen on esimerkki, jolla kehitetään kyvykkyyksiä varmistaa kustannustehokkaimmat ratkaisut maksuvalmiuden ja lainasalkun hallintaan.

Suoritusjohtamisprosessien avulla toteutamme strategista ja operatiivista toimintaa. Olennaista on hyvä suunnittelu, tehokas toteutus ja jälkiarviointi. Kiinnitämme erityistä huomiota projektimme resursointiin ja priorisointiin. Varmistamme, että organisoituminen tukee tehokasta toimintaa. Strategisten ja operatiivisten mittarien avulla seuraamme toteutuksen onnistumista ja teemme tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä. Varmistamme projektimme loppuunsaattamisen. Pyrimme vahvistamaan organisaatiomme toimintakulttuuria siten, että tuottavuuden tavoittelu ja jatkuvan parantamisen henki ovat luontainen osa toimintatapojamme.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalantori 1, 00240 Helsingfors

Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Tel. +358 9 15611, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi